

TĒVIŠKĒS ŽIBURIAI

T H E L I G H T S O F H O M E L A N D

Nr. 42 (3213) 2011 OCTOBER • SPALIS 18 LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina \$2

Negarbingi piliečiai

Kad kai kurie Lietuvos piliečiai lenkai pilietybę panaudoja Lietuvai kenkti – geriausias pavyzdys Valdemaras Tomaševskis.

PASTARASIS – Lenkų rinkimų akcijos vadovas, seimo narys, europarlamentaras, savo išpuoliais prieš Lietuvą jau pavadinamas Lenkijos penktosios kolonos Lietuvoje vadu, atviru vilniečių lenkų kurstytoju prieš Lietuvą. Jo pareiškimas, kad Vilniaus krašte lietuviai privalėtų “integruotis” į lenkų visuomenę, sukėlė tarp lietuvių įvairių kalbų, o kitose šalyse nusistebėjimą tokiu Lietuvos piliečio lenko įžūlumu. Savaiame suprantama, staiga trenkta tokia nesąmonė turėjo susilaukti reagavimo. Vieni tik šypsojosi ir juokėsi iš tokio “ura” patriotizmo, kiti pyko, ir tai ne tiek ant to išsišokėlio, kiek dėl mūsų valdžios per daug nuošalios laikysenos. O filosofas Romualdas Ozolas, Nepriklausomybės akto signataras, buvęs seimo narys pastebė: “Lietuvos premjeras džiūgauja, kad D. Tuskas (Lenkijos premjeras) liepė Lietuvos lenkams eiti į mokyklą ir mokytis lietuvių kalbos. Lietuvos užsienio reikalų ministeris atostogauja. Žiniasklaida perduoda, kad kai kas ministerį liūdina, tačiau jis “į ginčus nesivelia” (...), kur europarlamentaras, Saudargo-Skubiševskio pakto krikštatis Vytautas Landsbergis, kur visa mūsų europarlamentarų delegacija? (*Voruta*, nr. 18, 732). Šitoji pastaba išimta iš straipsnio *Ultimatumas yra. Ko trūksta dar?* Taigi, matome, kad požiūriai į lenkų išpuolius ir santykius su jais nėra vienodi, toli nuo solidarumo, o tai kaip tik ir gundo lenkus su “litvinais” tyčia nesusišnekėti, nes tai labai gelbsti užimtai linijai stiprinti. Skirtingas Lietuvos lenkų išpuolių prieš Lietuvą vertinimas, lenkų vadovams šeiminkavimo ribas peržengiant, tirština politines miglas.

SPALIS – Vilniaus mėnuo. Prisimintina: Suvalkų sutarties sulaužymas ir klatingas Vilniaus užgrobimas; Vilniaus gražinimas pagal sutartį su Sovietų Sąjunga. Kaip tai bevadintume, abu įvykiai buvo demonstratyvūs mažesnio kaimyno pažeminimai ir nesiskaitymas su jokia teise ar žmoniškumu. Kam teko devyniolika metų gyventi lenkų okupuotame Vilniaus krašte, gali paliudyti okupanto veiksmus, kurie šiandien būtų vertinami tarptautinės teisės mastu ir kai kurie atvejai susilauktų Hagos tribunolo. Lenkija šitos skriaudos net nenori prisiminti, o kalbėdama apie santykius arba šoksta tiesiai į XVI šimtmetį, arba rodo savo kaimyninę globėjinę draugystę, kuriai Lietuva turėtų nusilenkti. Tik “mužikiški” lietuviai nesugeba įvertinti, yra nedėkingi. Aišku, ne visi lenkai persmeigti tokia šovinistine nuotaika, tačiau išpuoliai prieš lietuvius vis dėlto rodo jų vieningą linkmę: jei lietuviai siekia su mumis turėti gerus santykius, jie privalo mūsų klausyti. Gal net dvidešimt lietuvių vieno lenko, kaip maždaug atrodo vilniečių lenkų, tai yra, tautinės mažumos reikalavimai dėl lenkų kalbos vartojimo kur reikia ir kur nereikia. Net Walesa tuo lenkiško nacionalizmo reikalų nepasitenkinimą parodė nepriimdama Lietuvos prezidentės kažkodėl jam skirtą aukšto apdovanojimo. Spjauta į tai ne “poniškai” rodant solidarumą rėksniams, pateisinant visas kvailystes, jeigu jos daromos lenkų. Kai Lietuvos piliečius padeda skaldyti ir supriešinti net Lenkijos žymūnai, o Lietuvos valdžia į tai silpnai ir neaiškiai reaguoja, susidaro įspūdis, kad ranka ranką plauna. ČS

Už gamtos išaugintas Dievo dovanas liekame dėkingi...

Ntr. CGO of Tourism

Tautinė ideologija – tautos skydas

Prof. ONA VOVERIENĖ

Vienas nuosekliausių tautinės ideologijos rėmėjų ir jos skelbėjų savo kūryboje buvo šviesaus atminimo mokslininkas literatūrologas prof. Vytautas Kubilius. Jis savo knygose, dienoraščiuose ir publicistikoje sekė ir komentavo, kaip tautinė ideologija buvo vadovaujama okupacijos metais ir jau dabartinėje nepriklausomoje Lietuvoje.

Ryškiausius tautinės ideologijos įgyvendinimo savo gyvenime ir kūryboje pavyzdžius jis matė Lietuvos pasipriešinimo kovų dalyvių gyvenime ir kovoje, tarp jų ir poetų Mamerto Indriliūno ir ypač Broniaus Krivicko. Tai žmonės, kurie neišdavė savo ir savo Tėvynės idealų, nesusitaikė su mintimi, kad galima gyventi ir po okupanto geležiniu padu, neišsižadėjo savo Tėvynės laisvės ir savo Valstybės nepriklausomybės “dėl trupinio aukso, dėl riebios sriubos šaukšto”, o stojo jų ginti savo gyvybių kaina.

Ir Mamertas Indriliūnas, ir Bronius Krivickas, abu – aukšto intelekto, mąstantys, kūrybingi ir talentingi kūrėjai, gerai informuoti apie tuometinę politinę Lietuvos būklę geopolitikoje, išėjo į mišką pas Lietuvos partizanus, nors aiškiai suvokė, kad tuo metu partizaniniam karui “nešvietė laimėjimo viltis”. Kaip rašė Vytautas Kubilius, “1944 m. vasarą Kaune, prie Kauko laiptų, susitikęs savo studijų draugą Alfonsą Nyką-Niliūną Bronius Krivickas pareiškė pasiliekęs Lietuvoje, ‘nors viskas žuvę, niekas nebeturi nė mažiausios prasmės,

nebesą jokios ateities’”. Belieka tik “tęseti pažadą, duotą Tėvynei, dar Nepriklausomos Lietuvos laikais – ginti Tėvynę iki paskutiniosios” (Vytautas Kubilius. Broniaus Krivicko – poeto ir kovotojo kelias // XXI amžius. – 2000, bal. 12, p. 9). Mamertas Indriliūnas žuvo 1945 m. vasario 21 d., Bronius Krivickas – 1952 m. rugsėjo 21 d. Raguvos miške Troškūnų valsčiuje srities partizanų vadui, patekusiam į emgėbistų rankas, išdavus jo bunkerį.

Pogrindžio kūrėjai savo eilėraščius, ese ir straipsnius spausdino ant plono popieriaus lapelių šapirografu. Tačiau tik jie ir tegalėjo pasakyti tiesą apie okupacinio režimo pasibaisėtinus žiaurumus, masinius žmonių trėmimus į Sibirą, civilių žudymą, ant grindinio pamestus partizanų lavonus, padegamosiomis kulkomis apšaudomas valstiečių sodybas. Čia išliko tikroji Tautos savimonė. Savo eilėraščių rankraštiniu rinkiniu, jo paties pavadintu *Žiaurusis Dievas* Bronius Krivickas kvietė savo miško brolius: “Ne stebėti ir komentuoti, o atremti prievartą savo paties gyvybe:

*Eikim, baikim tamsą išsklaidyti
Mūsų meilės degančiu kardu...*

Kovos lauke tu negali rinktis – viskas nuspręsta Aukštybėse, o tu nesvyruodamas turi atlikti tai, ką privalai, tai, kas tau paskirta. Kaip rašo V. Kubilius, “Poetas stovi ribinėje būklėje be jokių išlikimo vilčių ir žvelgia į savo paties žūtį, kaip į bendro Tautos likimo neišvengiamybę” (V. Kubilius. Ten pat).

Nukelta į 11-tą psl.

Šiame numeryje

Marijampolėje atidarytas Pal. J. Matulaičio muziejus – 2,3 psl.

Trims JAV lietuviams – mokslo premijos – 3 psl.

“Lietuvai ir pasauliui...” – 4,5 psl.

Medžiai ir žmonės – 8 psl.

Moratoriumas – 10 psl.

Vienminčių sąskrydis – 12 psl.

Svečiai iš Lietuvos – 13 psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"

Redakcija: red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Metinė prenumerata:

\$80 – reguliari (paprastu paštu) • \$130 – reg. (1 klasės paštu)
\$100 – rėmėjo (paprastu paštu) • \$150 – rėmėjo (1 klasės paštu)
Oro paštu į užjūrius – \$180, paprastu paštu – \$100 (Kan. dol.)
JAV: \$100 – reguliari, \$120 – rėmėjo • \$160 – 1 klasės paštu
JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI" (THE LIGHTS OF HOMELAND) LITHUANIAN WEEKLY

Publisher: Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc. Annual subscriptions: In Canada – regular (Publications Mail) – \$80, reg. (Lettermail) – \$130; patron (Publ. Mail) – \$100, patron (Lettermail) – \$150. Overseas – Airmail – \$180, Surface Mail – \$100 (in CDN funds). USA – reg. \$100, patron – \$120, Airmail – \$160. US subscriptions are payable in US funds.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news. We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canadian Periodical Fund (CPF) for our publishing activities.

Canada

RELIGINIAME GYVENIME

Pop. Pijaus XII mirties metinės buvo paminėtos Šv. Petro bazilikoje spalio 9 d. Mišias už 1958 m. mirusį Šv. Tėvą bazilikos požemiuose, kuriuose yra Pijaus XII kapas, aukojo bazilikos klebonas kard. Angelo Comastri, pamokslė išskėlęs kai kuriuos popiežiaus, kuriam teko patirti II Pasaulinio karo sunkumus, gyvenimo požūrius. Jis citavo pirmosios Pijaus XII enciklikos "Summi pontificatus", paskelbtos 1939 m., eilutes aiškiai rodančias, jog popiežius gerai suprato apie atslenkantį tamsybių laiką. Jis rašė apie draskomą Bažnyčios širdį dėl daugybės savo vaikų žūčių ir kentėjimų, apie tai, jog tautų susipriešinimas yra išprovokavęs antikrikščioniškų klaidų ir judėjimų. Pijus XII įvardijo dvi didžiausias laiko klaidas – rasizmą ir valstybės kultą. Daug kas priekaištauja, kad Pijus XII ir Bažnyčia nepadarė to, ką galėjo dėl žydų. Tačiau Comastri citavo garsiausią to laiko žydą, Albertą Einšteiną, kuris 1940 m. gruodį *Times Magazine* komentavo: "Tik Bažnyčia pilnai pasipriešino Hitlerio tiesą paneigti siekiančiai kampanijai... tik Bažnyčia turėjo drąsos ir atkaklumo ginti intelektualinę laisvę ir moralinę laisvę."

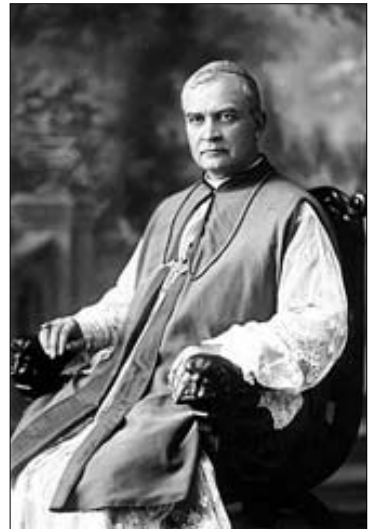
Naujas tinklalapis pradėjo veikti rugsėjo pabaigoje – "GlobeTheoLib", pasaulinė skaitmeninė teologijos ir ekumenizmo biblioteka (<http://www.globethics.net/web/gtl>). Tai bendra "Globalinio etikos forumo" ir Ekumeninės Bažnyčių tarybos, vienijančios

pusketvirto šimto krikščioniškų judėjimų, bendruomenių ir Bažnyčių, iniciatyva. Dabartinį bibliotekos archyvą sudaro apie 200, 000 dokumentų įvairiomis kalbomis: ispanų, vokiečių, prancūzų, anglų. Biblioteka bus naudinga pavieniams asmenims, studentams, bet taip pat dvasininkams, teologinėms mokykloms ir fakultetams. Naudotis bibliotekos ištekliais galima nemokamai, pakanka priėjimo prie interneto ir registracijos.

Kauno arkivyskupijos muziejuje paminėtas vysk. Pranciškus Karevičius, prieš 150 metų rugsėjo 30 d. gimęs Giršinuose, Mosėdžio vlsč.; miręs 1945 m. gegužės 30 d.; palaidotas Kauno arkikatedroje. P.Karevičius buvo 40-tasis, paskutinysis Žemaičių vyskupijos ganytojas 1914-1926 m.; nuo 1926 m. – titulinis Skitopolio arkivyskupas ir marijonas. Renginį muziejuje giesmėmis pradėjo Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų (Vytauto Didžiojo) šventovės kamerinis choras "Cantate Domino". Lietuvos istorijos instituto moksliniai darbuotojai dr. Regina Laukaitytė ir dr. Algimantas Katilius skaitė pranešimus, priminusius vyskupo gyvenimo kelią, neeilinę šio tvirto, žemaitiško būdo ganytojo asmenybę. Taip pat apie jį kalbėjo jo dukterėčia, Dieviškosios Jėzaus Širdies pranciškonų kongregacijos steigėja Ona Galdikaitė – ses. Marija Augustina. Vyskupas tuometėje lenkiškoje aplinkoje ryžtingai skleidė lietuviškumą, lietuvišką žodį.

Marijampolėje atidarytas Palaimintojo Jurgio Matulaičio muziejus

"Arkivyskupas Jurgis Matulaitis yra ypatinga dovana Bažnyčiai ir lietuvių tautai... Brangūs broliai ir seserys, šiandien Bažnyčia kreipiasi į jus Kristaus žodžiais Evangelijoje: 'Priimkite pranašą, kaip pranašą. Priimkite teisųjį kaip teisųjį'. Šventuosius reikia priimti širdimi ir tikėjimu, kad jie parodytų mums kelią..." Taip kalbėjo Pal. Popiežius Jonas Paulius II beveik prieš 25-erius metus, skelbdamas arkivyskupą Jurgį Matulaitį Palaimintuoju.

2011 m. rugsėjo 18, sekmadienį, Marijampolės Marijonų vienuolyne žengtas gražus ir svarbus žingsnis šio Šventojo Tėvo priesako įvykdymo link – iškilmingai atidarytas ir pašventintas Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo bazilikoje ir Marijonų vienuolyne įsikūręs Palaimintojo Jurgio Matulaičio muziejus. Tai ypatingo džiaugsmo ir padėkos Dievui diena tėvams marijonams, Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdienių seserims,

VP3-1.3.-ŪM-02-V priemone Viešųjų nekilnojamojo kultūros paveldo objektų kompleksiškas pritaikymas turizmo reikmėms. Finansavimo ir administravimo sutartis su Ūkio ministerija ir Lietuvos verslo paramos agentūra buvo pasirašyta 2009 metų gruodžio 9 dieną. Dalį finansų projekto vykdymui sutelkė patys tėvai marijonai. Didžioji darbų dalis sėkmingai atlikta. Visai neseniai sėkmingai dalyvauta konkurse antrajam darbų tarpsniui. Šventoriaus tvarkybos darbai yra įtraukti į Marijampolės regioninio centro kompleksinės plėtros 2008-2013 metų investicinę programą, tad padėti juos atlikti žadėjo Marijampolės savivaldybė.

Šis projektas, reikšmingas tėvams marijonams, taip pat ne mažiau svarbus Marijampolės miestui, o net ir visai Lietuvai. Marijampolė, XIX š. pabaigoje buvusi Tautinio atgimimo centru, taip pat yra pasienio miestas – bendrystės su kaimyninėmis valstybėmis erdvė. Tai ypač akivaizdu Lietuvai išitvirtinant pasauliniame religinio turizmo-piligrimystės žemėlapyje, krašte esančių visame pasaulyje labai stipraus Dievo Gailestingumo kulto centrų. Būtent pro Marijampolę eina lenkų turistų bei piligrimų, atvykstančių į Lietuvą autobusais, maršrutais. Todėl tikėtina, kad Šv. Arkangelo Mykolo baziliką ir Marijonų vienuolyną, objektą, įtrauktą į Jono Pauliaus II kelią, pirmiausia ir lankys į mūsų kraštą vykstantys pilgrimai. Projekto svarbą ir aktualumą ypatingu būdu patvirtino Lietuvos Vyskupų Konferencijos

Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo bazilika

visiems Pal. Jurgio dvasios sūnams ir dukterims, visiems, branginantiesiems šį lietuvių Palaimintąjį, nes nuo šiol galėsime nauju būdu patys priimti ir kitiems padėti atrasti Pal. arkiv. Jurgį Matulaitį, galėsime ypatingu būdu dalintis jo tikėjimo ir gyvenimo šviesa.

Muziejaus paroda pristato iškalbingą palaimintojo Jurgio Matulaičio (vienintelio Lietuvoje Bažnyčios palaimintojo), vienos ryškiausių asmenybių Lietuvos valstybės ir Bažnyčios istorijoje, gyvenimo ir tikėjimo liudijimą, taip pat nušviesdama ir ryškiausias Marijampolės miesto bei Marijonų vienuolijos istorijos bruožus. Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo bazilika ir Marijonų vienuolynas, kuriame įsikūręs muziejus – gražus ir reikšmingas Marijampolės apskrities kultūros ir istorijos paveldo objektas (be kita ko, davęs vardą Marijampolės miestui). Todėl, atsižvelgiant į Regionų kultūros plėtros programos, Lietuvos tūkstantmečio programos bei Jono Pauliaus II piligrimų kelio kūrimo tikslus buvo imtasi jį atstatyti ir pritaikyti viešosioms kultūros ir turizmo reikmėms.

Projektas "Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo bazilikos ir Marijonų vienuolyno pritaikymas turizmo reikmėms" buvo ir yra finansuojamas pagal Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 1 pirmumo Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas turizmo plėtrai,

Palaimintojo Jurgio Matulaičio muziejaus rodiniai

sprendimas ateinančius liturginius metus (nuo 2011.12.8) Lietuvoje paskelbti Palaimintojo Jurgio Matulaičio metais, minint 25-ąsias beatifikacijos metines.

Atidaryme, drauge su Vilkiškių vyskupu Rimantu Norvila, vyskupu emeritu Juozapu

Nukelta į 3-čią psl.

Trims JAV lietuviams – mokslo premijos

Iš k.: A. Klorė – Kalifornijos technologijos universiteto tyrėjas, radiotechnikos inžinierius; S.A. Sužiedėlis – istorikas, genocido tyrėjas, Milersvilio universiteto profesorius emeritas; V.J. Černius – edukologas, psichologas, Temple universiteto profesorius emeritas

Už tarptautinio lygio mokslo pasiekimus ir bendradarbiavimą su Lietuva šiemet bus apdovanoti trys užsienio lietuviai. Mokslo premijas gaus JAV gyvenantys edukologas Vytautas J. Černius, radiotechnikos inžinierius Arvydas Klorė ir istorikas Saulius A. Sužiedėlis, pranešė Švietimo ir mokslo ministerija. Anot pranešimo, premijomis siekiama paskatinti užsienyje dirbančius lietuvių mokslininkus būti Lietuvos mokslo ambasadoriais ir su iškiliais lietuvių kilmės mokslininkais supažindinti Lietuvos visuomenę.

Edukologas, psichologas V.J. Černius, Temple universiteto profesorius emeritas, apdovanojamas už indėlį plėtojant pedagoginę psichologiją ir mokslo pasiekimų sklaidą Lietuvoje.

Kalifornijos technologijos universiteto tyrėjas, radiotechnikos inžinierius A. Klorė premijos nusipelnė už pasiekimus kosminės erdvės tyrimų srityje ir bendradarbiavimą su Lietuvos mokslininkais.

Istorikas, genocido tyrėjas S.A. Sužiedėlis, Milersvilio universiteto profesorius emeritas, įvertintas už mokslo pa-

siekimų ir patirties sklaidą.

Švietimo ir mokslo ministerija iškiliausiams užsienyje gyvenantiems lietuviams mokslo premijas skiria penktus metus. Iki šiol premijas yra gavę penkiolika mokslininkų. Premijų tikslas – skatinti išeivijos mokslininkus puoselėti lietuvių ir siekti, kad jie garsintų Lietuvą, palaikytų glaudžius ryšius su Lietuvos mokslo bendruomene, aktyviai dalyvautų užsienio lietuvių bendruomenių veikloje. Mokslo premijos dydis – 13,000 litų. Premijų įteikimas planuojamas lapkričio mėnesį.

BNS žinios

Marijampolėje atidarytas...

Atkelta iš 2-ro psl.

Žemaičiu, MIC, atsakingais Lietuvos valstybės ir vietos savivaldos pareigūnais bei tėvų marijonų bendradarbiais šiame projekte, dalyvavo ir nemažas būrelis svečių iš svetur: tėvų marijonų vienuolijos generalinio vyresniojo atstovas kun. Jair Batista De Souza, MIC, buvęs tėvų marijonų vienuolijos generalinis vyresnysis kun. Jan Mikolaj Rokosz, MIC, tėvų marijonų vienuolijos Lenkijos provincijos vyresniojo atstovas kun. Eugeniusz Zarzeczny, MIC, taip pat Varšuvos istorijos muziejaus direktorė Joanna Bojarska bei jos padėjėja Anna Kotanska. Tokiu būdu, jau nuo pirmųjų savo veiklos momentų, muziejus, o ir visas kompleksas, tampa dviejų kaimyninių tautų – lenkų ir lietuvių – bendrystės patirties erdve, kad Marijampolėje, Marijonų vienuolyno bei Palaimintojo Jurgio Matulaičio relikvijų artumoje – visuomet būtų liudijamos paties Palaimintojo nuostatos, tokios aktualios šio laikotarpio politiniame kontekste: *“Atėjau čia visiems lygiai tarnauti, visiems reikšti meilę. Tautų santykiuose tos pačios Kristaus doros privalome laikytis, kaip ir atskirų žmonių*

Palaimintojo Jurgio Matulaičio koplyčia Marijampolėje, įrengta buvusios Švč. Jėzaus Širdies koplyčios vietoje, 1934 m. spalio 24 d. čia perkėlus J. Matulaičio palaikus iš Kauno arkikatedros kriptos

santykiuose. Nė vieno nevalia neapykantoje laikyti, niekinti, skriausti. Visus lygiai reikia mylėti”. (Užrašai, 1918.12.01).

Atidarymo Mišiose, kuriose tėvai marijonai, drauge su visais susirinkusiais, dėkojo Dievui už sėkmingą projekto eigą, taip pat buvo meldžiamasi, kad šis turistų ir piligrimų traukos centras iš tiesų būtų erdvė, kurioje kiekvieną prakalbintų Palaimintojo Jurgio gyvenimo šūkis ir kvietimas: *“Nugalėk blogį gerumu”*. Lankytojų muziejus laukia antradieniais-sekmadieniais, nuo 10 iki 17 val., J. Bendoriaus g. 3, Marijampolė.

katalikai.lt

1934 m. spalio 24 d. Pal. arkiv. Jurgio Matulaičio kūnas perkeltas į Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo šventovės Švč. Jėzaus Širdies (dabar Palaimintojo Jurgio Matulaičio) koplyčią

SAVAITĖ LIETUVOJE

Pažeisti reikalavimai

Užsienio reikalų ministerija spalio 12 d. pareiškė, kad Gudija pažeidžia tarptautinius reikalavimus, nes pasirašinėja sutartis dėl atominės elektrinės Lietuvos pasienyje statybos, tačiau nėra atsakiusi į Vilniaus klausimus dėl šios jėgainės poveikio aplinkai vertinimo. URM pažymi, kad dėl tokių Gudijos veiksmų Lietuva kreipėsi į Espo konvencijos įgyvendinimo sekretoriata, nes kaimyninė šalis grubiai pažeidžia šį tarptautinį susitarimą ir jo nevykdo. URM darkart paneigė, esą yra atsakyta į Lietuvos klausimus dėl atominės elektrinės projekto Astrave vystymo. Diplomatai taip pat nesutinka, kad su Lietuva yra suderinti šios atominės elektrinės projekto poveikio aplinkai vertinimo dokumentai.

Rugsėjo 15 d. Gudijos prezidentas Aleksandras Lukašenka pasirašė įsaką *“Dėl atominės elektrinės (AE) dislokavimo ir projektavimo Gudijoje”*, kuriuo galutinai įtvirtinta, kad planuojamos elektrinės vieta – Gardino srities Astravo rajonas. Spalio 11 d. Gudijos ir Rusijos valstybinės įmonės pasirašė sutartį, pagal kurią minėtoje vietoje planuojama ją statyti. Gudija AE planuoja statyti vos 50 kilometrų nuo Lietuvos sostinės. Rusija Karaliaučiaus srityje, taip pat prie Lietuvos sienos, irgi ketina statyti atominę jėgainę.

Populiariausios partijos

Spalio 7 d. paskelbti apklausos rezultatai rodo, kad opozicinės partijos – socialdemokratai, Darbo partija bei partija *“Tvarka ir teisingumas”* yra populiariausios. Paklausti, už kokią partiją ar politinį judėjimą balsuotų, jei rinkimai vyktų artimiausią sekmadienį, 14.5% nurodė socialdemokratus, 10.2% – Darbo partiją, o 8.8% pasirinko *“Tvarką ir teisingumą”*. Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratams sulaukė 7.2% apklaustųjų paramos, Liberalų sąjūdį pasirinko 4.7%, Liberalų ir centro sąjungą – 4.6%.

Premjero Andriaus Kubiliaus vyriausybės veiklą teigiamai įvertino 0.7%, greičiau teigiamai – 9.4% apklaustųjų. 44% nurodė ministerių kabinetą vertinantys greičiau neigiamai, atsakymą *“neigiamai”* pasirinko 40.7% apklaustųjų. Paklaustus, kuris politikas ar visuomenės veikėjas geriausiai tiktų eiti ministerio pir-

mininko pareigas, 15.8% pasirinko seimo pirmininkę Ireną Degutienę, 11.9% nurodė socialdemokratų vadovą Algirdą Butkevičių, 8.9% – Darbo partijos vadovą Viktorą Uspaskichą, o 7.2% – dabartinį premjerą Andrių Kubilių.

Palaiko šeima

Spalio 13 d. seime įregistruota parlamentinė grupė *“Už tradicinę šeimą”*. Jos steigėjais tapo 91 parlamentarai. Praėjusios kadencijos seime veikė Šeimos ir vaiko reikalų komisija, tačiau buvo panaikinta, todėl iš dalies jos darbą ketina perimti naujoji parlamentinė grupė. Į grupę susibūrę seimo nariai nori parodyti, kad jie yra už tradicinę šeimą, pagrįstą vyro ir moters santuoka, už tradicinių vertybių išsaugojimą.

Ši parlamentinė grupė įsteigta pripažinus Konstituciniam teismui prieštaraujančią Konstitucijai šeimos sąvokoje numatytą šeimos apibrėžimą, kad šeima sukuriamą tik per vyro ir moters santuoką.

Prancūzijos parama

Rugsėjo 30 d. Prancūzijos premjeras Francois Fillo patvirtino A. Kubiliui, kad Prancūzijos energetikos įmonė EDF atsisakė Rusijos pasiūlymo dalyvauti Karaliaučiaus AE projekte. Premjerai taip pat kalbėjo apie dvišalio karinio bendradarbiavimo stiprinimą. F. Fillo nas užsiminė apie galimybę pasirašyti tarpvyriausybinių susitarimą šiuo klausimu.

Svečią priėmė ir prezidentė Dalia Grybauskaitė, su juo aptarė ekonominę būklę Europoje, ES 2014-2020 m. finansinę perspektyvą, vieningos ES energetikos rinkos sukūrimą, branduolinių jėgainių saugos klausimus. Lietuvos vadovė ir Prancūzijos premjeras sutiko, jog tik bendrais ir suderintais veiksmais ES narės pajėgs stabilizuoti ekonomiką. Europos augimui ir konkurencingumui užtikrinti, pasak prezidentės, taip pat ypatingai svarbi bendra europinė energetikos politika. Energetikos projektų įgyvendinimas padėtų sumažinti elektros ir dujų kainas vartotojams ir skatintų ūkio atsigavimą. Šalys taip pat sutaria, kad branduolinės saugos reikalavimų taikymas atominėms elektrinėms yra vienas didžiausių iššūkių Europos saugumui, ir tai yra visos tarptautinės bendruomenės rūpestis. **BNS žinios**

“Lietuvai ir pasauliui. Tai dvi to žmogaus veiklos kryptys”

Prof. Jono Kubiliaus 90-tis

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

Tokią mintį profesoriaus Jono Kubiliaus minėjime išreiškė buv. prezidentas Valdas Adamkus, Vilniaus universiteto garbės daktaras, kalbėdamas rugsėjo 16 dieną universiteto Senato posėdyje, vykusiam Šv. Jonų šventovėje. Pirmoji pagerbimo dalis prasidėjo rugsėjo 15 d. Universiteto bibliotekos P. Smuglevičiaus salėje, kur buvo atidaryta paroda “Aš tikiu savo Universitetu. Kaip tikiu Lietuva. Profesoriumi Jonui Kubiliui – 90”.

Šįkart čia šalia senųjų bibliotekos knygų, rankraščių parodyti (pirmą kartą!) profesoriaus apdovanojimų originalai: 4 garbės daktaro diplomai (Greifsvaldo, Karolio, Latvijos, Zalcburgo universitetų), ordinai, medaliai, kiti ženkliukai, pavyzdžiui, Socialistinio darbo didvyrio, Lenino, Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino, Santarvės ordinai, Už nuopelnus Vilniui ir tautai atminimo ženklas, Baltijos šalių mokslų akademijų atminimo medalis, Petro Vileišio vardo nominacijos laureato ženklas (2010) ir t.t. ir t.t. Koks išpūdingas Prahos Karolio universiteto garbės daktaro diplomai lotynų kalba! Parašyta – Jonas Kubilius....

Parodos atidarymą, į kurią susirinko ne vien iš mokslo pasaulio, sambūrio “Patirtis” atstovai, tvarkė bibliotekos direktorė informacinei ir kultūros paveldo veiklai dr. Marija Prokopčik. Ekranu rodomi vaizdai iš universiteto svečių albumo (1960-1979) – tikra istorinė įdomybė. Rektorių Joną Kubilių trumpa kalba sveikina prorektorius prof. J. Banyš, paaiškindamas, kodėl to negalėjo padaryti rektorius (B. Juodka) – priima svečius. Generalinė bibliotekos direktorė Irena Krivienė šviesiai prisimena J. Kubiliaus laikus: jis ne tik domėjosi, bet ir rėmė biblioteką.

Pabendravimą P. Smuglevičiaus salėje baigė prof. V. Noreikos dainavimo klasės 4-to kurso studentų – K. Glinskaitės ir K. Damulio – pasirodymas. (Koncertmeisterė – tarptautinių konkursų laureatė L. Giedraitytė). K. Glinskaitė padainavo V. Bartulio *Muziką* ir H. Vilos-Loboso (Villa-Lobos) ariją iš *Brazilietiškos Bachijanos* – tokią ilgęsingą... O K. Damulis atliko S. Gailevičiaus *Klajūną* ir popu-

liariają R. Leonkavalo *Aušrinę*.

Profesoriaus darbai (knygos, straipsniai, kurių paskelbta per 1000) rodomi kitoje – Baltojoje – salėje. Čia ir monografija *Tikimybiniai metodai skaičių teorijoje* (1959, 1962), išgarsinusi auto-

gas studentų himnas *Gaudemus igitur*. (O kaip pakiliai, įkvėptai jį gieda R. Gelgotienės choras “Virgo”! Iš tikrųjų “Vivat academia! Vivant professores!”).

Pagrindinė pranešėja – prof. V. Daujotytė-Pakerienė.

sios pusės asmenybių ir linki: “Gyvenkite tiesiog žvelgdamas Kubiliaus akimis”. “Tebūnie leista man” – šių eilučių autorei pridurti kelias mintis prie minėtos lietuviškumo strategijos, prie jubiliejaus vertinimo.

sąjungine matematikų delegacija), susitikti su Grigaliaus universiteto profesorium.

Dabartinis universiteto rektorius (nuo 2002 m., biochemikas) Benediktas Juodka sveikina jubiliatą visos tūkstantinės universiteto bendruomenės vardu. Pamini labai nelengvą atėjimo laiką, sugebėjimą išlaikyti jį lietuvišką (toks jis Sąjungoje vienintelis), paversti “Lietuvos mokslo flagmanu”. Tuomet gimė širdies chirurgijos mokykla (beje, puikiai aprašyta prof. J. Marcinkevičiui skirtoje knygoje *Širdis yra graži*), biochemijos, fizikos katedros. Pabrėžia “Toks jis turi ir išlikti”. Dėkoja taip pat asmeniškai: “Jeigu ne Jūsų pastangos, šiandien nestovėčiau šioje garbingoje Vilniaus universiteto šventovėje”. Nepaisydamas kvietime esančio prašymo nenešti gėlių, įteikia puokštę “nuo mylinčios universiteto bendruomenės”.

Valdas Adamkus pasidalija, kaip pats sakė, pirmą į galvą atėjusia mintim – išliekamoji vertė. Lietuvai ir pasauliui, tai dvi to žmogaus veiklos kryptys. Pamažiau apie mūsų tautą. Ji viena, kur bebūtų. Pamažiau apie J. Kubiliaus atėjimo į universitetą laiką: rektorium paskirtas buvo itin jautrių metų, bet netapo marksistinės ideologijos įrankiu, neišsižadėjo lituanistikos. Prie jaunimo – atžalyno ugdymo prisidėjo labai daug. Pasisėkė universitetui, pasisekė ir Lietuvai. “Šis išmintingas žmogus dar ilgai galėtų padėti mums”. Seimo pirmininkės Irenos Degutienės vardu sveikina kancleris J. Mileris (buvęs profesoriaus studentas); prie sveikinimo prideda dar tremtinių padėką, be to (vykdydamas pirmininkės valią...), gėlių puokštę.

Lietuvos MA prezidentas Valdemaras Razumas savo sveikinime paminėjo, kad profesorius ilgai buvo taip pat akademijos prezidiumo narys. Pasveikinti Jono Kubiliaus (Vilniaus garbės piliečio) atėjo (nepamiršo...) miesto savivaldybininkai. Klausė: “Kas Lietuva be Vilniaus, o Vilnius be universiteto? Ačiū Jums”. Iškilmingą senato posėdį baigė jubiliatas. Dėkodamas atėjusiems, pasidžiaugė, kad posėdis čia, Šv. Jonų šventovėje, dėl kurios atgavimo anuomet padėta nemažai pastangų. (Buvo paversta *Tiesos* laikraščio popieriaus sandėliu).

Nukelta į 5-tą psl.

Iškilnė rugsėjo 15 d. VU bibliotekos P. Smuglevičiaus salėje. Iš kairės: akademikas J. Kubilius, buvusi bibliotekos direktorė Birutė Butkevičienė, generalinė bibliotekos direktorė Irena Krivienė, VU Senato pirmininkas prof. Domas Kaunas, Lietuvos mokslų akademijos prezidentas Valdemaras Razumas

rių mokslo pasaulyje. (Rusų kalba ji leista 1964, 1968, 1978, 1992, 1997, anglų kalba JAV – 1964, 1968 ir 1978 m.). Štai ką apie ją 1967 m. rašė *Belgų matematikos draugijos biuletenis*: “Darbas yra epochinis įvykis panaudoto principo originalumu ir efektyvumu”. (Knygoje pateikiamas pirmasis vieningas naujos matematikos šakos – tikimybinės skaičių teorijos – išdėstymas). Be knygų, straipsnių, salėje taip pat nuotraukos iš tėviškės, progimnazijos laikų, šeimos gyvenimo (su žmona Valerija, vaikais – Kęstučiu, Birute – vaikiaičiais – Jonu, Egle). Parodos lankytojai turėjo retą progą aplankyti knygų saugyklą, kurioje yra asmeninės profesoriaus bibliotekos knygu – apie 12,000 – kolekcija...

Rektoriaus B. Juodkos pasirašytame kvietime dalyviai buvo maloniai kviečiami ateiti ir rugsėjo 16 d. į iškilmingą Vilniaus universiteto senato posėdį Šv. Jonų šventovėje. 14 val. joje paskui įnešamą universiteto vėliavą eina po du išsirikiavę, togomis apsisiautę, senato nariai. Nuo vargonų atskamba nemirtin-

Pradėjusi žodžiais “Tebūnie leista man kreiptis”, kreipėsi pirmiausia į rektorių Joną Kubilių, jo šeimos narius (dukra, sūnų). Pasakoja apie tėvus, išauginusius 5 sūnus (Jonas vyriausias), visų likimus. “Likimai lūžo kaip medžiai”. Apskritai, Kubilių šeima – anuometinės šeimos įvaizdis. Išlikti, ištvirti su Lietuva, su savo šaknimis. Tai taip būdinga rektoriui, jo laikui (1958-1990). Rūpėjo ypač du uždaviniai: 400 metų universiteto jubiliejus (1979), matematikų ugdymas, dar pastangos atgauti universiteto Šv. Jonų šventovę. Jų siekti padėjo ir pelnytas mokslinis autoritetas. Buvo laimėjęs tam tikrą nepriklausomumą: “J. Kubilius, tiek to, palikim ramybėje”.

Mylėjo ir vertino gabius žmones. Pats pelnęs pripažinimą darbu, teigė – “Išmokite dirbti”, “Išmokite nuveikti ką nors gero visuomenės labui” (Inteligento etalonas jam buvo Justinas Marcinkevičius). “Tauta, universitetas turi išlikti”. Lietuviškumo strategijoje nebuvo grynas technokratas, humanitarus vertino. Apibendrina – Jonas Kubilius viena ryškiausių XX š. antro-

Jono Kubiliaus lietuviškumo strategijos kertiniai akmenys – mokslas, darbas, tautiškumo šaknys, neatskiriama nuo amžinųjų vertybių. Kaip jų prasmė susisieja su vyresnės kartos idealisto, vieno iš Birželio sukilimo organizatorių ir vadovų A. Damušio (VDU garbės daktaro) antkapio plokštės (Petrašiūnuose) įrašu: Mokslas Dora Tautos reikalai. Tiesiog tapatus, viską pasakantis, tų dviejų žmonių – mokslininkų ir veikėjų – tautos, valstybės išlikimo strategijos suvokimas.

Ir dar apie jubiliejų iš pokalbio Romoje 1992-aisiais su prof. P. Rabikausku, SJ, (popiežiškojo Grigaliaus universiteto dekanu, vicerektoriumi, Bažnyčios istoriku, dideliu Vilniaus universiteto jėzuitinio laikotarpio žinovu). Prisimindamas jubiliejų (nuo kurio jau buvo praėję 13 metų), profesorius taip aiškiai palankiai atsiliespė apie J. Kubiliaus suprastą įvykio istorinę svarbą, pastangas jį kuo plačiau paminėti, apskritai jo (matematiko) humanitarinę kultūrą ir apie tai, ką reiškė tuomet atsiskirti nuo grupės (rektorius į Romą buvo atvykęs su

Skolų našta

EGIDIJUS VAREIKIS,

Lietuvos respublikos seimo narys

Dėl skolų į bėdas pateko labiausiai prasiškolinusios Europos šalys – Graikija, Airija, Portugalija, kilpa veržia Ispanijos bei Italijos kaklus. Pasaulio ekonominės tvarkos logika didele dalimi ir yra paremta tuo, kad JAV yra tarytum atskaitos taškas, nuo kurio skaičiuojamas viso likusio pasaulio patikimumas. Oficialiai šiandien Amerikos skola vertinama 14.27 trilijono JAV dolerių. Daugiau kaip 9 trilijonai – tai skolos publikai, kurią sudaro individualūs investuotojai JAV ir užsienyje, užsienio bankai ir vyriausybės. Likusi skola – tai vyriausybės obligacijos, kiti vertybiniai popieriai, skola už socialines ir pan. programas.

Kas gi tie, kam Amerika skolinga? Kinijai nesumokėta 1.1 trilijono, Japonijai – 907 bilijonai, Jungtinei karalystei – 333 bilijonai, Brazilijai – 200 bilijonų. Netgi Rusijai tenkanti JAV skolos dalis sudaro 125 bilijonus dolerių. Daugiau kaip 200 bilijonų Amerika skolinga naftos tiekėjams, pusanthro šimto bilijonų – Karibų (ofšoriniams) bankams. Šimtai bilijonų skolos tokioms nedidelėms šalims kaip Šveicarija yra beveik tokia pati kaip Rusijai (112 bilijonų). Vos kelis šimtus tūkstančių gyventojų turinčiam Liuksemburgui JAV skolinga beveik 80 bilijonų, vos kelis milijonus gyventojų turinčiam Singapūriui – apie 60 bilijonų, panašiai tiek pat, kiek ir didžiausiai ES valstybei – Vokietijai.

Atskiro individo skolos dydis turi ribas. Suprantam, kad žmogui nereiktų skolinti daugiau, nei galės atiduoti iki gyvenimo pabaigos. Valstybė gyvena kur kas ilgiau kaip individas, galima manyti, kad net labai ilgai, tad amžius nėra skolą ribojantis veiksnys. Paprastai ma-

noma, kad skola nepavojinga, jei ji neviršija 60% bendrojo vidaus produkto, tačiau pasaulyje yra daugybė šalių, kurių išiskolinimo lygis šią padalą jau seniai viršijo. Valstybė gyvena kur kas ilgiau nei atskiras jos pilietis, tad sunku numatyti, kiek laiko jai reikia skolai gražinti. Graikai, airiai, portugalai savo skolomis gerokai viršijo visą BVP.

Skolų našta nusimesti nelengva – mažai kas nori šiandien sumažinti vartojimą, kad sumokėtų tėvų skolas. Lengviau jas palikti savo vaikams ir vaikaičiams, tad skolos dažnai ne mažinamos, o atidedamos. Suprantama, neveltui. Kas gi šiandien gali nesibaiminti skolų naštos (nors neskolingų kam nors už kažką seniai nebėra)? Aukščiausią pasaulyje vertinimą AAA išlaiko keletas šalių – Australija, Austrija, Danija, Jungtinė karalystė, Kanada, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Olandija, Norvegija, Prancūzija, Suomija, Vokietija, Singapūras, Švedija, Šveicarija. Šiame kontekste gausiai apraudama Lietuvos skola yra visai nedidelė – vos 40% bendrojo vidaus produkto. O skolinimosi vertinimas pagal “Standard & Poor’s” yra BBB su stabilia perspektyva. Tai vadinamos vidutinės klasės skolininko vertinimas, leidžiantis ir toliau skolintis su pusėtinai padoromis palūkanomis.

Mūsų kaimynai atrodo įvairiai. Rusijos vertinimas yra toks pats – BBB, Latvija yra viena pakopa žemiau – vertinimas BB+, Lenkija – viena pakopa aukščiau, t.y. A-, Gudija – žymiai prasčiau – vertinimas B su neigiama perspektyva. Pagal kitus vertinimus mūsų ir kaimynų vertinimai panašūs. Taigi nesame blogi, tačiau esame pasaulio rinkos dalis, o joje neigiamą poveikį daro ne tik savos, bet ir svetimos skolos. **TSŽ**

“Lietuvai ir pasauliui...”

Atkelta iš 4-to psl.

Prisiminė šeimą, namus: “Laikas nenumaldomai bėga. Šiandien su manimi nėra geriausios draugės ir kolegės – žmonos Valerijos. Tai buvo nuostabi moteris (“Das ewige Weiblichkeit” – amžinasis moteriškumas) padovanojusi man du vaikus”. Pamini Kęsutį ir Birutę, vaikaičius – Joną ir Eglutę.

Prisiminė praeitį – universitetą: “Gyvenimas nepagailėjo įvairumo. Buvo daug tamsių ir šviesių valandų. Tačiau man pasisekė, kad mane supo daug šaunių bendradarbių ir bendraminčių”.

Toliau apie pastangas, “kad universitetas išliktų lietuviškas, kad atsikovotų savo istoriją ir pavirstų mokslo universitetu. Daug ką pavyko padaryti”. (Būtent tai jautė, vertino ir prof. P. Rabikauskas). Pabaigoje kalbų sakymą jubilias netikėtai palygina su... moters suknele. Jei kalba per ilga, ji darosi nuobodė, o jei per trumpa – nepadori. Nuoširdūs plojimai, šypsenos...

Per aukštus šventovės langus krinta dosnūs šviesos pluoštai. Jos erdvėje skamba

Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė įteikia gėlių puokštę akademikui Jonui Kubiliui

universiteto kamerinio orkestro (vadovas P.B. Koncė) atliekama A. Vivaldžio simfonija C-Dur styginiams, G. Hofmano kantata (solistė S. Šerytė, mecosopranas), G.F. Hendelio Siuita in D trimitui ir orkestrui (solistas A. Barzinskas). Tai jau paskutinis akordas minėjimo, skirto skaičių teorijos, tikimybinės skaičių teorijos ir tikimybių skaičių teorijos mokyklos kūrėjui Jonui Kubiliui.

P.S. Netiktų nieko nepasakyti (būtų nepadoru...) apie, atrodo, tokią smulkmeną kaip pakvietimas. Iš tikrųjų jis pa-

rodo prof. V. Daujotytės minėtą rektoriaus lietuviškos strategiją, čia išreikštą vaizdais (architektūros – Šv. Jonų šventovė ir jos varpinės, tapybos – M.K. Čiurlionio, tautos genijaus paveikslo) ir keliomis teksto eilutėmis (“Aš tikiu savo Universitetu. Kaip tikiu Lietuva”). Tos sąsajos taip atskleidžia Magnificencijos, universiteto klasikinę kultūrą. Ačiū visiems, galvojuosiems, rengusiems, įvykdžiusiems!

Vivat academia! Vivant professores!

(Ntrs. D. Barysaitės)

KANADOS ĮVYKIAI

Mažumos vyriausybė

Ontario provincijos rinkimus laimėjo valdančioji liberalų partija. Nors ir trūko vienintelės vietos iki daugumos (iš 107 vietų parlamente laimėtos 53), liberalai trečią terminą iš eilės vadovaus provincijos ekonominiam ir politiniam gyvenimui. NDP 10 turėtų parlamente vietų padidino iki 17; konservatoriai – 37. Newfoundland – Labrador provincijos istorijoje pirmą kartą vyriausybės vadove išrinkta moteris Kathy Dunderdale – trečiąjį terminą laimėjusių konservatorių vadovė. Rinkimai buvo sėkmingi ir Yukon partijai – jie taip pat trečią kartą iš eilės laimėjo rinkimus.

Kanados užsienio reikalų ministeris John Baird lankėsi Libijoje. Jis susitiko su laikinosios vyriausybės nariais, lankėsi išlaisvintame Tripolyje, apžiūrėjo Kanados ambasados Libijoje atstatomas patalpas. Ta pačia proga perdavė dar \$10 mln. Libijos paramos fondui. Jau anksčiau \$10 mln. buvo skirta humanitarinei pagalbai. Kanados vyriausybės nuomone, šios lėšos turėtų būti skirtos rinkimų organizacijai ir demokratinių institucijų plėtrai, įvairioms moterų grupėms. Dalis paramos lėšų turėtų būti išleista Libijoje esančių ginklų registracijai ir tvarkymui, išgrobstyti ginklų paieškoms. Kartu su užsienio ministru Libijoje lankėsi verslo atstovai ir nevyriausybinių organizacijų pasiuntiniai.

Kanadoje šiemet nuo metų pradžios buvo paskelbti 147 prekių atšaukimo atvejai, 2010 – 129. Federacinė prekių inspekcijos agentūra pripažįsta, kad gausėja maisto gaminių atšaukimų ne vien tik dėl didėjančio užkrato ar taršos grėsmės. Inspekcija gerina savo darbą, ne tik tikrindama maisto prekių kokybę, bet ir stiprindama savikontrolę maisto įmonėse. Esanti savanoriško atšaukimo politika pasiteisina, nes prekybininkai ir maisto gamintojai jaučia atsakomybę. Inspekcijos privalomas atšaukimas skelbiamas tik tada, kai kyla grėsmė pirkėjų sveikatai. Dažniausiai maisto prekės atšaukiamos dėl listeriozės ir e-coli 0157:H7.

New Brunswick provincija peržiūri savo imigracijos programą, skatinančią apsigyventi būsimus verslininkus. Pagal ją kiekvienam, kas gali investuoti į provinci-

jos verslą \$75,000, gali būti greičiau sutvarkomi emigracijos dokumentai ir suteikiama teisė apsigyventi provincijoje. Tačiau pastebėta, kad tokie verslininkai, pagyvenę trejetą ar net mažiau metų New Brunswick, palieka provinciją ir persikelia kitur. Šiuo metu nutarta taisyti programą, bet neatsisakyti jos. Šiais metais norą apsigyventi provincijoje pareiškė 36 investuotojai, o galima priimti 625.

Ontario provincijos vyriausybės rūmų parke (Toronto Queen’s Park) susirinko tūkstančiai protestuotojų. Orangeville gyventojai, daugiausia ūkininkai, pasisako prieš būsimą kalkakmenio kasyklą jų teritorijoje. Prieš kurį laiką amerikiečių verslovės *The Highlands Companies* įgaliotiniai šiose apylinkėse supirkinėjo iš apylinkių ūkininkų žemes, tvirtindami, kad jie užsiims bulvių auginimu. Įsigiję daugiau kaip pustrėčio tūkstančio ha žemių Melancthon ir Mulmur apylinkėse, jie lig šiol iš tiesų augino bulves ir prekiavo jomis. Bet dabar ketina 800 hektarų plote iškasti pusanthro karto gilesnę nei Niagaros krioklio aukštis duobę, ir pradėti šios kalkakmenio gavybą. Kasyklos veiktų nuo 50 iki 100 metų. Ūkininkai susirūpinę, kaip kasyklų plėtra paveiks žemdirbystę, vietos kraštovaizdį, jie bijo, kad bus negrįžtamai pažeista požeminių vandenų tėkmė. Verslovės savininkai tvirtina, kad panaudoti kasykloms plotai bus atkurti žemdirbystei. Jie taip pat žada sukurti 400 darbo vietų, o Ontario statyboms tiekti labai geros kokybės kalkakmenį, netgi atstatyti geležinkelio liniją, jungiančią Georgian Bay ir Ontario ežerus. Tačiau šie pažadai neišsklaido įtarimų, kad amerikiečių bendrovė turi savanaukiškų tikslų. *The Highlands Companies* finansuoja privati Bostono investuotojų bendrovė Baupost Group.

Montrealio planetariumas Saint Jacques gatvėje, priėmęs paskutinius lankytojus, visam laikui užvėrė duris. Per 45 veiklos metus šioje mokslo populiarinimo įstaigoje apsilankė 6 mln. gyventojų, surengta 58,000 spektaklių *Star* teatre. Po poros metų planetariumas pakvies į naujas, erdvesnes ir moderniai įrengtas patalpas naujoje vietoje. **SK**

MŪSŲ TĖVYNĖJE

EMIGRACIJA NEŠA LAIMĘ?

Roterdamo Erasmus universiteto tyrimas parodė, kad emigravusiųjų iš Lietuvos laimės rodiklis yra mažesnis, nei iš kitų šalių, pavyzdžiui, Norvegijos ir Airijos, tačiau lietuviai laimę esą randa. Lietuvos laimės rodiklis siekia 7.2, o Norvegijos – 7.9, Airijos – 7.6, Jungtinės karalystės – 7.1. Uždirbamų emigrantų pinigų kiekis dažnai nereiškia, kad jie dėl to tampa laimingesni. Tyrimas parodė, kad emigrantai turtingesnėse šalyse yra mažiau laimingi nei toje šalyje gimę gyventojai, o grįžę į gimtą šalį emigravusieji yra mažiau laimingi negu gyvenantys tėvynėje. To priežastis yra finansiniai lūkesčiai. Mokslininkų teigimu, vertinant laimę, reikia atsižvelgti į tokius veiksnius, kaip partnerio, sutuoktinio buvimas kartu, sveikata, užimtumas ir religija.

VĖŽIO STATISTIKA

Vilniaus universiteto ligoninės (VUL) Santariškių klinikų tyrimo duomenys rodo, kad per pastaruosius 15 metų sergančiųjų kraujo vėžiu mirtingumas Lietuvoje mažėjo. Kraujo vėžys Lietuvoje vis dažniau pagydomas, sakė klinikų Hematologijos, onkologijos ir transfuziologijos centro vadovas prof. L. Griškevičius. Tyrimo atspindi pastarųjų 10-15 metų statistika, sergamumo kraujo vėžio ligomis tendencijos bei mirtingumo ir išgyvenamumo analizė. Tyrimui pasirinktos dvi kraujo vėžio ligų grupės: Ne Hodgkino (Hodžkino) limfoma ir lėtinė mieloleukemija bei pristatyta šių ligų gydymo rezultatų analizė. Ištyrus 3017 atvejų paaiškėjo, kad naujų Ne Hodgkino limfomos atvejų Lietuvoje pastaraisiais metais daugėjo, tačiau mirčių nuošimtis tiriamuoju laikotarpiu pastebimai mažėjo. Gerų rezultatų pavyko pasiekti teisingai nustatius diagnostiką bei gydymo pirmumus. Specialistų pasiruošimas, atsiradusios geresnės galimybės diagnostikos ir gydymo srityse, bendradarbiavimas ir aktyvumas tarp sergančiųjų, taip pat kitų institucijų įnašas padėjo pasiekti tokių gerų rezultatų.

NEVEIKLŪS VAIKAI

Lietuvos moksleivių judrumas – vienas mažiausių pasaulyje, skelbia Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, apibendrinęs pernai at-

liktą tarptautinį mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo ir sveikatos tyrimą. Vidutiniškai kas antras 11-15 metų berniukas (45%) ir kas penkta (20%) mergaitė yra pakankamai fiziškai judrus, tačiau šie rodikliai per pastaruosius 16 metų nuosekliai mažėja. Remiantis apibendrintais tyrimo duomenimis, Lietuvos berniukai pagal fizinį judrumą tarp beveik 40 Europos ir Šiaurės Amerikos šalių užėmė penktą vietą nuo galo, o mergaitės – trečią. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto prof. Apolinaras Zaboriskis tvirtina, jog fizinio judrumo reikšmė vaikystėje ir paauglystėje yra didžiulė – nepakankamai judant, padidėja nutukimo, širdies ir kraujagyslių ligų rizika, gali atsirasti depresijos požymiai. Mažėjant Lietuvos mokinių fiziniam judrumui reikia ieškoti naujų, veiksmingų, fizinio ugdymo ir sveikatos stiprinimo būdų bei priemonių. Tyrimo duomenimis, apie 40% Lietuvos mokinių beveik kiekvieną dieną, dažniau nei kartą per savaitę arba beveik kiekvieną savaitę jaučia irzlumą, blogą nuotaiką. Ketvirtadalis apklaustų Lietuvos mokinių teigė jaučiantys galvos skausmus, o kas šeštas paauglys sakė turintis miego sutrikimų, patiriantys nugaros skausmus. Pasaulio sveikatos organizacijos žinovai yra apskaičiavę, kad nepakankamas fizinis aktyvumas kasmet apytikriai lemia 3.2 mln. žemės gyventojų mirčių.

MOTERIS KARO TARNYBOJE

Privalomąją pradinę karo tarnybą Baziniuose kariniuose mokymuose (BKM) pradėjo pirmoji moteris. Tai tapo įmanoma rugsėjį įsigaliojus naujam karo prievolės įstatymui. Anksčiau įstatymai moterims tokios galimybės nenumatė, pranešė Krašto apsaugos ministerija (KAM). Pirmoji BKM dalyvė – jaunesnioji eilinė Audronė Graždijerienė. Spalio 11 d. bazinius karinius mokymus Lietuvos didžiojo etmono Jonušo Radvilos mokomajame pulke pradėjo 56 naujokai. Pagal naują tvarką baziniai kariniai mokymai truks 12 savaičių. Anksčiau tokie kariniai mokymai vadinosi Būtinaisiais kariniais mokymais ir truko nuo 9 iki 13 savaičių. Dabartinių mokymų programa neįžymiai skirsis nuo anksčiau vykdytų.

BNS žinios

LIETUVIŲ TELKINIUISE

Šv. Antano parapija Cicero (prie Čikagos) paminėjo šimtmetį

Kardinolas Francis George dalyvavo lietuvių įsteigtos parapijos 100 metų gyvavimo iškilmėse

EDVARDAS ŠULAITIS

Spalio 1 d. Šv. Antano parapijos šventovėje ir tos parapijos buvusios pradžios mokyklos salėje buvo iškilmingai paminėtas lietuvių įsteigtos parapijos, kuri pavadinta Šv. Antano vardu, šimtmetis. Šiose iškilmėse dalyvavo Čikagos arkivyskupijos valdytojas kardinolas Francis George – labai retas svečias šioje parapijoje. Jeigu kuriant šią parapiją, ją steigiant dalyvavo tik vien senosios kartos lietuviai emigrantai (jie į Cicero atvyko praėjusio šimtmečio pradžioje ieškodami geresnio gyvenimo Dėdės Samo žemėje), tai dabar šios parapijos narių daugumą sudaro atėjūnai iš Meksikos, irgi turintys tą patį tikslą.

Todėl jau maždaug dvidešimt metų šioje parapijoje šeiminkauja lotynų kilmės žmonės, o dabar net ir parapijos klebonu yra Meksikoje gimęs dvasiškis kun. Sergio Solis. Tačiau čia sekmadieniais ir kitomis progomis vis dar aukojamos Mišios lietuviškai (tai atlieka Cicero lietuvių dvasios vadas kun. dr. Kęstutis Trimakas), kas šiai lietuvių įsteigta parapijai duoda lietuviškumo atspalvį. Pati parapija dabar pasidariusi trikalbė: šalia lietuvių ir meksikiečių, vienos pamaldos yra atnašaujamos anglų kalba – tai parapijos steigėjų atžaloms, kurios jau lietuviškai nekalba.

Sukaktuvinės pamaldos – trikalbės

Tad 100 metų minėjimui

skirtos Mišios irgi buvo trimis kalbomis. Čia dalį maldų lietuviškai ir angliškai skaitė Vida Kuprytė, o nuolatinis para-

Mišios buvo pradėtos tradicine giesme *Pulkim ant kelių* (žodžiai kun. Antano Strazdelio 1814 m., harmonizuota Juozo Naujalio). Buvo sugiedota ir *Ant baltos altoriaus drobės* bei Komunijos giesmė *Jėzau, pas mane ateiki*. Mišias atnašavo kardinolas F. George, kuris pasakė ir ilgoką pamokslą, pabrėždamas, kad šios šimtmetės parapijos įkūrėjai ir šventovės statytojai buvo lietuviai. Prieš Komuniją aukas prie altoriaus nešė dauguma lietuvių – Roma Bikulčienė su savo vaikais Julija ir Aurimu. Taip pat šiame būryje matėsi ir Deimantė Kavaliauskaitė, Kazimieras ir Indrė Bielskiai.

Šiaip, nepaisant įvairiakalbių rengėjų, šventovėje viskas vyko sklandžiai ir ryškesnių nesusipratimų nebuvo. Gal tik ispaniškai giedojęs choras mikrofonus buvo nustatęs per garsiai ir todėl buvo šiek tiek pažeista pamaldų rimitis. Gaila, kad Mišiose dalyvavo nedaug kviestų lietuvių kunigų. Buvo smagu matyti prie altoriaus iš Toronto atvykusį išeivijos sielovados vadovą prel. Edmundą Putrimą, kuris tuoj po pamaldų turėjo vykti į oro uostą kelionei namo.

Vaišės parapijos salėje

Po Mišių dauguma dalyvių (buvo gal apie 500) sugužėjo į parapijos buvusios mokyklos salę vaišėms ir pabendravimui.

Nukelta į 7-tą psl.

Čikagos arkivyskupijos valdytojas kardinolas Francis George

Parapijos klebonas, Meksikoje gimęs dvasiškis kun. Sergio Solis

parapijos lietuvių choras (vadovė Vilma Meilutytė) nemažai giesmių giedojo lietuviškai (kitos giesmės ispanakalbiams buvo sugiedotos ispaniškai).

Vaizdai iš Jono Kuprio paruoštos parodos apie Šv. Antano parapiją

St.Catharines, ON

BUVUSI LIETUVIŲ Angelų Karalienės šventovė po 10 metų parduota. Prireikė ir mums, lietuviams, kurie nuomojome šventovę šeštadieninėms Mišioms, surasti kitus maldos namus. Parapijiečių pritarimu ir Hamiltono AV klebono kun. Audriaus Šarkos pastangomis, sutiko mums išnuomoti netoliese esančios St. Alfred's šventovės koplyčią, 272 Vine St., St. Catharines, kurioje jau turėjome pirmas Mišias rugsėjo 24 d., 4 v.p.p. Mišios tuo laiku bus aukojamos kiekvieną šeštadienį. Kviečiame visus apylinkės lietuvius atsilankyti. **SZ**

Sudbury, ON

RUDENINIS SUSITELKIMAS su Mišiomis Sudburio apylinkės lietuviams bus Kristaus Karaliaus šventovėje lapkričio 5, šeštadienį, 3 v.p.p. Išpažinčių bus klausoma pusvalandį prieš Mišias. Susitelmimą ves kun. Jonas Staškevičius.

Sault Ste. Marie, ON

RUDENINIS SUSITELKIMAS su Mišiomis Sault Ste. Marie apylinkės lietuviams bus Šv. Jeronimo šventovėje lapkričio 6, sekmadienį, 2 v.p.p. Išpažinčių bus klausoma pusvalandį prieš Mišias. Susitelmimą ves kun. Jonas Staškevičius.

Vilniaus radijo laidos užsieniui girdimos kasdieną, 7 v.v. 9875 kHz dažniu, 31 m bangos ruože.

IŠ PRAEITIES. Jungtinių Tautų paramos ir atstatymo administracija UNRRA, kurį laiką po Antrojo pasaulinio karo globojusi Vokietijoje gyvenančius karo pabėgėlius, nemažai jų įdarbindavo savo talkininkais. Nuotraukoje UNRRA tarnautojai Ysni miestelyje; tarp jų du lietuviai – A. Miloševičius ir M. Pranevičius 1945 m. Ntr. iš M. Pranevičiaus albumo

Šv. Antano parapija...

Atkelta iš 6-to psl.

Iš apie 400 čia dalyvavusiųjų šimtinė buvo lietuviai. Nors buvo skelbta ir kviečiami tautiečiai iš kitų vietovių, gaila, kad tokių čia labai mažai atvažiavo. Prieš vaišes invokaciją perskaitė kardinolas F. George, kuris vėliau nuėjo prie lietuvių stalo ir ilgesnį laiką vaišinosi ir kalbėjosi su mūsų tautiečiais. Prie vaišių parengimo dirbo ir būrelis lietuvių, dauguma – moterys, kurių įnašas į šios šventės rengi-

nį yra nemažas. Tarp jų rengimo komitete, šalia būrelio meksikiečių, dirbo Birutė Zalatorienė, Aldona Zailskaitė ir Mėta Gabalienė. Prie įvairių darbų talkino ir daugiau lietuvių.

Gana įdomi buvo Jono Kuprio paruošta paroda apie Šv. Antano parapiją. Įdomūs buvo padidinti senieji parapijos vaizdai, rasti mokyklos pastato palėpėje prieš šį minėjimą. Tai iš tiesų buvo reta istorinė medžiaga, verta išsaugojimo. Paskutinis šimtmečio minėjimui skirtas renginys, vadinamas "Oktober Fest", įvyko spalio 16 d. Prisimintina, kad pirmosios Mišios dartinėje parapijos salėje (ten buvo sukaktvinės vaišės) buvo aukotos lietuviškai 1911 m. gruodžio 25 d.

London, ON

ADVENTINIS SUSITELKIMAS Londone bus gruodžio 11, sekmadienį, 3 v.p.p. Susikaupimą ves lietuvių provincijos sekretorius kun. Andrius Nenėnas, OFM.

SEKMADIENIŲ IR ŠVENČIŲ MIŠIOS 3 v.p.p. Mary Immaculate šventovėje, 1980 Trafalgar St., London, ON. **SPALIO 23**, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už a.a. Aldoną ir Birutę Dragunevičiutes. **Inf.**

DĖMESIO TŽ PRENUMERATORIAM!
Leidėjai prašo jus atsilyginti už prenumeratą.

Pasitikrinkite prenumeratos užsibaigimo datą, atspausdintą ant adreso lipdės (address label). Kanados vyriausybės finansinė parama pašto išlaidoms apmokėti yra gaunama pagal apmokėtų prenumeratų skaičių. Prašome jūsų supratimo šiuo svarbiu klausimu – įrodyti Kanados vyriausybei, kad TŽ gyvavimas mums yra aktualus. **TŽ leidėjai**

LIETUVIAI PASAULYJE**JAV**

Atgaivinta ALB Marquette Park apylinkė. Anksčiau ši apylinkė su Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapija buvo pagarsėjusi savo veikla. Prie ALB atgaivinimo daug prisidėjo kun. Jau-nius Kelpšas, paskirtas šios parapijos administratoriumi. Parapijiečiai ir ALB apylinkės valdyba stengsis, kad būtų paskirtas nuolatinis klebonas, nes administratoriaus pareigos šioje vyskupijoje nėra užtikrintos. Po sekmadienio pamaldų parapijos salėje vyko ALB apylinkės susirinkimas. Susirinkusius pasveikino kun. J. Kelpšas, palinkėjęs darbingos veiklos, pažymėjęs, kad darbinga bendruomenė yra ir didelės parapijos ramstis. Susirinkimą pradėjo ir jam vadovavo Aušrelė Sakalaitė, pasidžiaugusi, kad atsirado asmenų, norinčių atgaivinti buvusią ALB apylinkę. Sudaryta nauja apylinkės valdyba: pirm. Aušrelė Sakalaitė, vicepirm. Stasė Rudokas, sekr. Vida Sakevičiūtė, išd. Laura Zaura, renginių vadovė Eva Paulauskienė, teisinis patarėjas Jonas Gibaitis; revizijos komisija – Antanas Paužuolis ir Regina Juškaitienė.

Gudija

Rimdžiūnų kaimas buvo sukrėstas, kai nuvykęs pas motiną į Girių kaimą, širdies smūgio ištiktas, mirė kaimo numylėtinis Ričardas Štura. Paliko našlaitėmis dvi dukreles Loretą ir Ingotą bei besilaukiančią naujos atžalos žmoną Valę. Ši šeima, kaip rašoma *Lietuvių godose*, buvo pavyzdys visam kaimui. Ričardas buvo darbštus, sumanus ir paslaugus, nepamainomas darbininkas namuose ir talkininkas kaimynams. Jis darbavosi Gervėčių miškų ūkyje, o žmona Valė kurį laiką – Rimdžiūnų lietuvių vidurinėje mokykloje. Joje mokosi Šturų dukrelės. Dideliame liūdesy liko Ričardo mama Zosė Šturienė, Girių kaimo ansamblio "Žilvitis" narė. Į amžinojo poilsio vietą velionį palydėjo visas Rimdžiūnų kaimas, daug šiltų žodžių išsakė Gervėčių klebonas kun. Leonas Nestiukas. A.a. Ričardas Štura buvo gimęs 1973 m.

Lenkija

Lietuvos centre prie Lietuvos ambasados Varšuvoje surengta lietuvių grafikos paroda "Komunikacija". Joje su savo darbais dalyvavo Inga Dargužytė, Jolanta Se-reikaitė, Edita Suchockytė,

Neringa Žukauskaitė. Paroda skirta paminėti Lietuvos valstybės dienai. Jos atidarymo metu kiekviena menininkė pateikė savą bendravimo aiškinimą. I. Dargužytė – tyrinėjanti įvairius vyro ir moters bendravimo atvejus. J. Se-reikaitė savo darbuose atskleidžia kaip dailininkė ir rašytoja (yra išleidusi poezijos ir romanų). Grafikei buvo įdomu, kaip jos kūriniais surasti ryšį su kiekvieno žiūrovo atskira patirtimi. Edita Suchockytė į žodį "komunikacija" pažvelgė ironiškai. N. Žukauskaitė rodė darbų ciklą "Komunikacija", sukurta lino bei medžio raižymo technikomis. Parodą organizavo Lietuvos kultūros atašė ir galerija "Actus magnus".

Karaliaučiaus kraštas

Šiame krašte trūksta lietuvių kalbos mokytojų, mokyimo priemonių, kai tuo tarpu lietuviškai mokytis pageidauja daugiau mokinių, netgi ir suaugusių. Iš viso Karaliaučiaus srityje darbuojasi 30 lietuvių kalbos mokytojų, bet dar vis jų trūksta. Mokytojai iš Lietuvos skundžiasi, kad jiems yra sunkiau pereiti sieną, skiriančią Lietuvą nuo Karaliaučiaus krašto. Karaliaučiuje Jurijaus Gagarino gimnazijoje lietuvių kalbos mokoma ketvirtus metus. Įrengtas lietuvių kalbos kabinetas. Pasak gimnazijos vadovybės, lietuvių kalbos mokosi mokiniai iš mišrių šeimų.

Latvija

Rygos lietuvių mokykla, įsteigta prieš 20 metų ir, kaip skelbiama žiniasklaidoje, yra viena pavyzdgingiausių tautinių mažumų mokyklų Latvijoje. Pirmaisiais mokslo metais mokyklą lankė 9 mokiniai, o dabar joje mokosi pusketvirto šimto. Pasak direktorės Aldonos Treja, Latvijos valdžia yra daug padėjusi mokyklai, bet ir iš Lietuvos gaunamas nuolatinis palaikymas. Iš čia atsiųsti mokytojai dėsto lietuvių kalbą, Lietuvos istoriją, geografiją, tautinę kultūrą; taipgi mokomasi lietuvių šokių ir dainų. Dabartiniu metu svajojama apie pučiamųjų instrumentų orkestrą. Mokykloje mokomasi dar penkių kitų kalbų: latvių, anglų, vokiečių, rusų ir prancūzų. Atsiranda vis daugiau ir latvių bei užsienio diplomatų, norinčių, kad jų vaikai mokytųsi šioje vidurinėje mokykloje. Rygos meras taip pat tvirtina, kad lietuvių mokykla yra labai gera. **JA**

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose -

TALKA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax. 905 544-7126

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 71 MILIJONĄ DOLERIŲ

ATIDARYKITE TALKOJE NAUJĄ TAUPOMĄ ŠĄSKAITĄ, ATLEISTA NUO VALSTYBĖS MOKESČIŲ – (Tax-free savings account – TFSA)

MOKAME UŽ:
taupomąją sąskaitą0.25%
čekių sąskaitą iki0.25%
INDĖLIAI:
90 dienų indėlius0.50%
180 dienų indėlius0.50%
1 m. term. indėlius1.60%
2 m. term. indėlius1.75%
3 m. term. indėlius2.25%
4 m. term. indėlius2.40%
5 m. term. indėlius2.75%
RRSP ir RRIF (Variable)1.00%
1 m. ind.1.60%
2 m. ind.1.75%
3 m. ind.2.25%
4 m. ind.2.40%
5 m. ind.2.75%
PASKOLAS
Asmenines nuo3.25%
Nekiln. turto 1 m.3.25%

MOKAME PALŪKANAS:

Variable – 1.50%
1 metams – 2.00%
2 metams – 2.25%
3 metams – 2.50%
4 metams – 2.75%
5 metams – 3.25%

• **Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai**

• **Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu**

Sekite kasdienę informaciją apie nušimčius TALKOJE MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ TINKLAPIS: www.talka.ca

DR. EGIDIJUS MAŽINTAS

Dauguma medžių tiek lietuvių tautosakoje, tiek mitologijoje yra siejami su žmonėmis: lyginami, tapatinami (*O aš prieidama, / Apsikabindama: / O liepele, liepytėle, / Tu – mano močiutė / Šaknelės – kojėlės, / Šakelės – rankelės, / O šie žali lapužėliai – / Meilieji žodeliai*, manoma, kad medžiuose gyvenančios žmonių vėlės (kai medis girgžda, sakoma: “Štai dūšia verkia ir prašo pagalbos, kas ją apkrikštytų”) ir pan. Vieni medžiai lietuvių liaudies dainose siejami su jaunais žmonėmis, kiti – su senais, vieni – su vyrais, kiti – su moterimis ir pan. Liepa gretinama tiek su jaunais, tiek su senais. Žemaitijoje gimus mergaitei šeimos galva sodindavo liepaitę. Buvo tikima, kad jos augimas siejamas su naujagimės likimu.

Lietuviai garbindami šventus medžius ir miškelius nešdavo aukas. Vyrai daugiausia prie ąžuolų, o moterys – prie liepų, nuėję netgi kabindavo ant šakų aukas, norėdami išprašyti sveikatos; dažniausiai aukodavo kiaušinius, pinigus ir vištas. Aplink tokį medį iškasdavo griovį arba pastatydavo akmeninę tvorą. Vieni aukojimai trukdavo keletą die-

Medžiai ir žmonės

(Iš mitologijos)

nių, ir niekas nuo jų negalėdavo būti atleidžiamas, kitiems nereikėdavo nei didesnių išlaidų, nei laiko. Per vienus aukojimus būdavo buriama, per kitus – ne.

“Kada gyvas buvau, gyvus penėjau, kada numiręs buvau, gyvus nešiojau, gyvis apačio-

mis vaikščiojo” – lietuvių liaudies mįslė. Kaip ir “Gyvas gyvus penėjau, numiręs vėl gyvus nešiojau”. Arba: “Šakos šakotinės. Visos lazdos su lizdais, visi lizdai su vaikais”. Baltų vėlės – mirusiųjų dvasios – gyvena tokį pat gyvenimą, kaip ir jų šeimos bei visa

kaimo bendruomenė. Tai, kad vėlė iškeliauja, dar nereiškia, jog fiziškai mirusiojo ryšiai su gyvaisiais nutrūksta. Be vėlės buvo ir siela, kuri ne iškeliauja iš žemės, persikūnija į medžius, gėlės, gyvulius, paukščius. Ji išeidavo iš kūno kaip dvasia ar kvapas ir tuoj pat

susirasdavo sau buveinę. Dažniausiai ji persikūnydavo į medžius: vyrų sielos – į ąžuolus, beržus ar uosius, moterų – į liepas ar egles. Liepa, kaip ir ąžuolas, yra svarbiausi medžiai lietuvių tautosakoje.

Gimusiam žmogui yra skiriamas medis, sūnui – ąžuoliukas, mergaitei – liepelė, ir taip jie auga drauge, maitinami tų pačių gyvybės syvų. Medį nukirtus, žmogus miršta. Medžių, augančių senose Lietuvos kapinėse, niekada neliečia kirvis, nes nukirsti medį kapinėse reiškia pakentti mirusiajam.

Kas neprisimena Grainio liepos. Nukirtus liepą senelis numirė. XI-XV š. rašytiniuose paminkluose dažnai minima didi baltų pagarba giraitėms, medžiams, o “neišmanėliams” išvis nebuvo leidžiama įžengti į šventus miškus. Liepa buvo laikoma stebuklingu medžiu, ypač jei ji būdavo sena ir galinga arba dvikamienė. Žmonės tikėjo, kad toks medis turi ypač stiprių gydomųjų savybių. Niekas neleisdavo jų kirsti. Jeigu būtinai reikia kirsti, reikia pakviesti svetimus žmones – tada nieko blogo neatsitiks. Jauni žmonės neturi kirsti senų medžių, nes dievas jiems gyvenimą sutrupins.

Duona kasdieninė

Dr. RŪTA GAJAUSKAITĖ, kriminologė

Jau saulelė vėl atkrodama budina svieta... Atšilo. Pumpurėliai pabrinko, o pietiniuose šlaituose pražydo pirmosios žibutės. Prisirinkau pilną dubenėlį, surišau puokštėlėmis ir sėkmingai pardaviau. Dabar, suspaudusi delne pinigėlius, drąsiai einu parduotuvėn pirkti. Juk Velykos čia pat, o parduotos žibutės man garantuoja šventinį stalą!

Palei daugelį vitrinų praeinu nuleidusi galvą ir net nežvilgteliu nei į skilandžiais – dešromis lūžtančias lentynas, nei į skanėstais viliojančius prekystalius. Pinigėlių per mažai. Tai tik vaikystėje buvo galima valandų valandas prastoviniuoti ties kavinės vitrina ir mintimis gardžiuotis už stiklo stovinčiais tortais. O senatvė protingesnė – ko akys nemato, tai ir širdis neskauda... Skubu į tuos skyrius, kur man įperkami produktai – kruopos, bulvės, aliejus, duona... Na, šiuokart ir kelis kiaušinius už žibutes nusipirksiu, juk Velykos! Dedu į krepšelį mažąją pakuotę ir žvilgteliu į delną – ar užteks? Užteks, ir dar liks. Tiesiu ranką į sūrį ir atsitraukiu... Negali būti? Užsidedu

akinius ir nustėru: vietoj buvusios 6 Lt, varškės sūrio kaina patrigubėjusi! Taigi, net šventėms jo nusipirkti neišgalio... Na, ką gi, užteks ir keptų bulvių – jos liko nepabrangusios. Tereikia nusipirkti aliejaus... Bet ir čia smūgis – šis pensininkų gelbėjimosi ratas pabrango trigubai!

Nukabinusi nosį kicenu prie duonos lentynos, ir net akyse aptemo: mano juodoji ruginė pabrango dvigubai!!! Gal nusipirkti nors pusę kepaluiko? Bet duonelės kepalukas toks mažas, kad jo nepjausto... Išsirenku kitos duonos mažiausią gabaliuką ir stoju eilėn prie kasos... Slenku namo, o galvoje sumaištis. Taip džiaugiaus saulute, pirmosiomis žibutėmis – papildomu lėšų šaltiniu! Jau, jau maniau, prastūmiau patį sunkiausią ir brangiausią žiemos laiką bei tikėjau palengvėjimo su kiekvienu parduotu rūgštynių lapeliu, žemuoge ar grybuku... O čia šitoks negirdėtas dvigubai-trigubas kainų šuolis!

Labai panašu, kaip ir prieš Sausio 13-ąją. Tada irgi buvo kainos užkeltos, ir premjerė pareigybės neteko... Tėnkai po miestą šlaistėsi, jedinstvininkai puolė seimą, liejosi

kraujas... Dabar irgi – kainų šuolis, Kirkilui pareikštas nepasitikėjimas, streikuoja dėl algų mokytojai... O kas bus toliau? Velykom pasnigo. Gausiai, kaip visą žiemą nebuvo. Ir nuotaika, lyg prieš Kalėdas – išgyvensiu, ar buto išlaidos mane pribaišs? Išgyvenau. Ir kaip pempės pabaly džiaugsmingai klykia “gyvi, gyvi”, taip ir pensininkai pavasarį atsiduso – vėl likom! (Štai iš kur Velykų vardas!). Taigi, varguoliai, ištempę žiemos negandas, džiaugiasi – vėl likom, vėl likom! Nesušalome, nenubadmyriavome, nenugalabijo koks nevidonas už litą... Vėl likome dar vienai vasarėlei, sočiam rudenėliui ir baltai žiemužei... kuri sugrįžo kartu su velykiniu sniegu. O su sniegu – ir šoktelėjusios išlaidos duonai kasdieninei. Gera dovana šventėm.

Tik šios išlaidos nesibaigs kartu su žiema, kaip mokestis už šilumą. Nesumažės ir pavasariui atėjus. Mokėsime dvigubai už duoną ir vasarą. O tai reiškia – nieko nesutaupysime žiemai nei su grybais, nei su uogom... O tai reiškia, kad ateinanti žiemužė gali būti paskutinė daugeliui iš mūsų... Mąstau, ką dar galima būtų padaryti, kad atitolinus bado

šmėklą? Butas jau parduotas ir suvalgytas. Į senelių namus – eilės keleriems metams, ir pirmenybė teikiama užrašantiems butą prieglaudai. Mano bendrabučio kambarys – administracijos nedomina. Netgi gaunama pensija nedengia prieglaudos išlaidų!

Reikia ieškoti darbo, nors iki kitų metų, o tada pažadėta gražinti neteisėtai atimtas pensijas. Susidarytų dvejų metų skirtumas – taigi ir kainų padidėjimas ne taip jaustųsi. Ieškau reklamoje norinčio auklės. Bet... pirmiausia paklausia amžiaus. Netinku. Klausia išsilavinimo. Netinku. Klausia kalbų, virimo ir kitų darbų... Vis netinku ir netinku. Pagaliau! Reikia pusei dienos pasūpuoti mažylį! Ir aš tinku! Lekiu paknopstom, kad kas kitas nenustvertų. Sutinku ir skalbti, ir plauti, ir virti už pusę kainos. Sutinku ne tik sūpuoti, vežioti ir po kiemą vaikštinėti. Pažadu išmokyti mažylį deklamuoti, dainuoti ir nesiožiuoti. Galėjau pažadėti ir akademiku jį išauginti, kad tik neišbrokuotų mano žilos galvos, nudirbtų rankų ir suvargusių kojų...

Taigi, jau priimta ir planuoju savo pajamas: pensija bus taupoma už šilumą susimokėti žiemą, atlygis už vaiko priežiūrą – maistui, o per laisvą pusdienį – grybausiu ir uo-

gausiu. Žiūrėk, dar ir drabužėlį iš “Humanos” reikalingiausių nusipirksiu. Dabar didžiausias rūpestis – nesusirgti, nes vaistai iškart praryja visus centus, ir nuskandina skolose...

Nesusirgti, nesuklupti ir iki Naujųjų metų išverti. O po jų premjeras pažadėjo gražinti atimtas pensijas! Tada ir galėsiu pabūti tik garbinga pensininkė. Nors porą metelių ramiai iki mirties...

O jeigu negražins? Juk vilkina, jau devynolika metų vilkina žemės gražinimą... O jeigu gražins, bet ne visus, kaip padarė su rubliniais indėliais? O kad ir visus – jie jau dvigubai-trigubai nuvertėjo per šį kainų šuolį... Juodos mintys gesina mano džiaugsmą ir tylom formuoja nuovoką, kad šis beviltiškas kapanojimasis tik pratęsia agoniją, bet neišsprendžia esmės. O esmė – tai akivaizdus senukų genocidas, vykdomas tos pačios, kaip ir 50 metų buvusios ir niekur nepražuvusios, sovietinės valdžios... Juk jos šūkis – nėra žmogaus ir nėra problemos! O mes juk – kaip akmuo ant kaklo tiems, kurie stato Valdovų rūmus, tvirtoves saugumiečiams. O mums skirtus ES pinigėlius gražina atgalios... Ir kam pasiskųsi, pasi-guosi...

Pensininkė iš Vilniaus

Ambasadorius Ž Pavilionis padėjo dramaturgui P. Rajeckui už pastangas supažindinti amerikiečius su Lietuvos istorija

Nuotrauka iš susitikimo su lietuvių dramaturgu ir režisieriumi P. Rajecku (viduryje) ir jo sutuoktine Julianne Dow (kairėje) ambasadoje Vašingtone

Lietuvos ambasadorius JAV Žygmantas Pavilionis spalio 1 d. susitikime su lietuvišką trilogiją Arlingtone „Artisphere“ teatre pastatiusiu lietuvių režisieriumi Pauliu Rajecku kalbėjo apie būtinybę informuoti Amerikos žmones apie sudėtingą Lietuvos XX šimt. istoriją. Ambasadorius su nusipelnusiu dramaturgu ir aktoriumi P. Rajecku susitiko ambasadoje Vašingtone, prieš prasidedant paskutiniam jo pastatytos trilogijos spektaklio „Mano brangioji lietuvaite“ rodymui. Vėliau ambasadorius apsilankė ir pačiame spektaklyje, kur viešai padėjo P. Rajeckui už vis dar mažai žinomos sudėtingos Lietuvos istorijos pristatymą Amerikos žiūrovams.

„Lietuva, daug nukentėjusi nuo abiejų totalitarinių režimų, sugebėjo atsitiesti ir šandien kartu su JAV kuria saugesnį ir žmogiškesnį pasaulį“, – sakė ambasadorius.

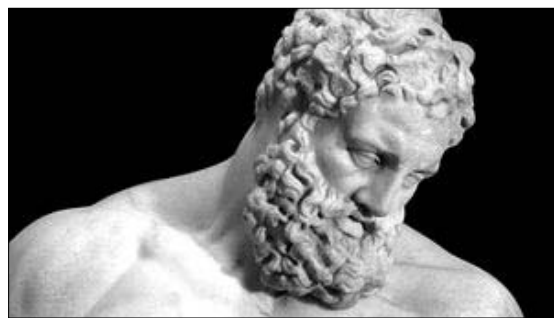
Nusipelnusio dramaturgo ir aktoriaus Pauliaus Rajecko režisuota ir suvaidinta „Lietuviškos trilogijos“ spektaklių serija prasidėjo rugsėjo 15 dieną. Trilogiją, pagrįstą tikrais Antrojo pasaulinio karo įvykiais, sudarė Pauliaus Rajecko ir George Chieffet sukurtas spektaklis „Laiškai tėvynei“, pastatymas Geirfe Chieffet, George Chieffet sukurtas ir pastatytas „Meilė gydo vėžį – miuziklas“ (muzika – Pauliaus Rajecko) ir George Chieffet parašytas, Pauliaus Rajecko statytas „Mano brangioji lietuvaite“. Paskutiniame spektaklyje, skirtingai nuo pirmųjų, kuriuose Paulius Rajeckas pasirodo vienas, vaidina ir kvietiniai aktoriai – Ayana Lowe ir Demetri Bonaros. Spektakliuose atskleidžiamas karo ir okupacijos suluošintas žmonių likimas, jų pasirinkimai ir pastangos įsikurti jiems svetimame pasaulyje. Pagrindinės trilogijos temos – nutautėjimas, prietarai, meilė, praradimai.

P. Rajeckas paskutinį kartą lankėsi Lietuvoje 1986 m., išreiškė pageidavimą kitamet savo trilogiją pristatyti ir Lietuvoje. **Inf.**

Heraklis sugrižo namo

Boston (JAV) meno muziejus perdavė Turkijos Anatolijos miesto muziejui Turkijai priklausantį meno kūrinį – marmurinį Heraklio biustą, kurio amžius siekia, manoma, šios eros II šimtmetį. Maždaug prieš 30 metų Turkijoje archeologinių kasinėjimų metu radinys, tiksliau, jo viršutinė dalis – Heraklio biustas, buvo pavogtas ir Vokietijoje neteisėtai parduotas. Vėliau vertingas radinys atsidūrė JAV Bostono meno muziejuje. Tik atsitiktinai vienoje JAV parodoje buvę Turkijos meno vertintojai pastebėjo, kad biusto dalis stebėtinai panaši į kitą, likusią Turkijoje. Pradėjus lyginti abi dalis ir padarius mokslinius tyrimus, buvo nustatyta, kad iš tiesų Bostono turima Heraklio biusto dalis atitinka Turkijoje esančias radinio nuolaužas. Bostono muziejus, pritardamas tarptautiniams susitarimams, kad kultūros ir meno, istorijos radiniai ir kūriniai, neteisėtai išvežti, privalo priklausyti tos valstybės ar tautos kultūrai ir istorijai, sugrąžino Heraklio biustą Turkijai. Toks geros valios susitarimas padeda susigrąžinti Graikijai, Italijai ir kitoms, daugiausia Viduržemio jūros aplinkinėms valstybėms, prarastus meno ir istorijos kūrinius ir radinius, kuriuos išveždavo ar išveža godūs pinigams savos ar svetimos valstybės pirkliai. Jau anksčiau Los Angeles Paul Getty muziejus sugrąžino vertingą statulą Italijai, šią vasarą atiduotos 3 marmuro plokštės

su senoviniais įrašais ir antkapio skulptūra; šių radinių amžius, kaip nustatė archeologai, siekia 5-ąjį šimtmetį dar prieš Kristaus gimimą.

Neteisėtai parduotas Bostono meno muziejui marmurinis Heraklio biustas sugrąžintas į Anatolijos (Turkija) muziejų

Savo laiku ir Lietuva yra praradusi nemažai vertingų dokumentų, žemėlapių, retų leidinių per karus ir ypač per carinės Rusijos okupaciją. Jie dabar saugomi Maskvos archyvuose ir muziejuose, Lietuvos mokslininkams ne visada prieinami ar siūlomos tik kopijos.

Bet neįtikėtina, kad Rusija, kuriai dar reikia nueiti tolimą kelią iki atviros ir tikrai demokratiškos visuomenės, pasiryžtų tokiam geros valios ženklui ir sugrąžintų istorines vertybes tiems, kam jos tikrai priklauso. **Inf.**

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vilniaus universiteto Konfucijaus institutas spalio 10-15 dienomis surengė Kinų kultūros savaitę, kur dalyviai galėjo susipažinti su tradicine kinų muzika, tapyba ir kaligrafija, filosofija, tradicine medicina. Spalio 10 d. VU Teatro salėje (Universiteto g. 3) įvyko Kinų kultūros savaitės atidarymo koncertas, kurio programoje buvo tradiciniai kiniški kūriniai, atliekami *erhu* instrumentu Liaoningo universiteto dėstytojo Xin Bing. Spalio 11 d. kinų restorane „Spindintis mėnulis“ (Pamėnkalnio g. 24) buvo demonstruojamos kinų virtuvės paslaptys, mokoma kaip gaminti pavasario suktinukus (*chunjuang*).

Konfucijaus instituto salėje (Goštauto g. 12) spalio 13 d. viešą paskaitą, skirtą tradicinei kinų filosofijai ir medicinai, skaitė doc. Loreta Poškaitė ir gydytojai akupunktūros specialistai dr. Dainius Butvilas, Alfredas Maruška bei tradicinės kinų medicinos gydytoja Gražina Dilytė. Paskutiniosios trys dienos buvo skirtos Kinijos filmo „Meilė po gudobele“ peržiūrai bei tradicinei kinų tapybai ir kaligrafijai. „Arkos“ galerijoje vyko Daliaus Dokšaitės tapybos ir kaligrafijos darbų paroda „Keturi metų laikai“, „Gobis/lauko ekspozicija“ (Gedimino pr. 13) – tradicinių kiniškų terakotinių arbatinukų paroda „Molis, kvėpiantis arbata“. Konfucijaus institutas buvo įsteigtas 2010 m. bendradarbiaujant su Liaoning universitetu (Shenyang), su Kinija susijusių mokslinių tyrimų ir studijų skatinimui bei plėtojimui, akademinėms ir kultūrinėms renginių organizavimui.

Kompozitorių Fausta Latėna numatoma skirti naujuoju Lietuvos kultūros atašė Rusijoje. Pasak kultūros ministerio Arūno Gelūno, „reikėjo, kad Rusijoje žmogus būtų žinomas, o su režisierium Rimu Tuminu F. Latėnas yra dirbęs ne vienerius metus ir Rusijos kultūros žmonės jį daugiau mažiau žino“. Tikimasi, kad naujasis kultūros atašė atgaivins Jurgio Baltrušaičio namus Maskvoje, kurie ankstesnio kultūros atašė aktoriaus Juozo Budraičio iniciatyva buvo tapę svarbiu lietuvių ir rusų kultūros, mokslo centru, o šiuo metu praktiškai neveikia.

Europos parkas – meno muziejus po atviru dangumi šiemet švenčia savo dvidešimtmetį. Jaunas menininkas Gintaras Karosas, iš prieškarinio geografinio vadovėlio sužinojęs apie geografinį Europos centrą netoli Vilniaus, pradėjo kurti pasaulio meno muziejų 55 hektarų nenaudojamo miško plote. 1991 metų vasarą jis pastatė

pirmąją skulptūrą ir spalio 5 d. Vilniaus dailės akademijos kurso draugams pristatė pirmą Europos parko rodinį. Nuo to laiko muziejus surengė 12 tarptautinių skulptūros simpoziumų, keletą Rytų ir Vidurio Europos jaunųjų menininkų projektų, ir dabar parke jau įauginta per 100 meno kūrinių, kurių autoriai – įvairių pasaulio valstybių menininkai. Kuriant Europos parką, žmonių sąmonėje įsitvirtino Lietuvos, kaip Europos geografinio centro valstybės, supratimas. D. Britanijoje Europos parkas įtrauktas 30-tuoju į geriausių vaizduojamojo meno vietų Europoje penkiasdešimtuką.

Konstantinas Bogdanas, skulptorius, humanitarinių mokslų daktaras, mirė rugsėjo 26 eidamas 86-tuosius savo gyvenimo metus. Gimė 1926 m. Žemiuose (Jonavos r.), 1944 m. baigė Biržų gimnaziją, įstojo į Vietinę rinktinę (buvo Marijampolės karo mokyklos kariūnas). 1951 m. baigė Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės institutą (skulptorių Roberto Antinio, Broniaus Pundziaus, Juozo Mikėno mokynis). 1953-1956 m. SSRS dailės akademijos I. Repino dailės instituto aspirantas, 1951-1993 m. Vilniaus dailės instituto dėstytojas, Skulptūros katedros vedėjas, instituto prorektorius, Lietuvos dailininkų sąjungos valdybos pirmininkas (1982-1987).

Atidavęs duoklę sovietmečio propagandinei skulptūrai, K. Bogdanas sukūrė kelis šimtus monumentaliosios, daugiafigūrės ir portretinės skulptūros darbų, iš kurių paminėtini paminklai Kristijonui Donelaičiui (prie Vilniaus universiteto), Stanislovui Rapalioniui, Abraomui Kulviečiui, skulptūrinių portretų ciklai „Lietuvos raštinijos ir grožinės literatūros pradininkai“, „Vilniaus universiteto garbės daktarai“, Palaimintojo Jurgio Matulaičio skulptūra Vilniaus katedroje, prezidento Valdo Adamkaus portretas, amerikiečių muzikanto ir kompozatoriaus Frank Zappos biustas Vilniuje bei Baltimorėje (JAV) ir kt.

Pirmaisiais atstatytos nepriklausomybės metais jis atkreipė visų dėmesį atsisakydamas autoriaus teisių agentūros siūlomo atlygio už jo statulų (poros Leninų bei Kapsuko) viešą rodymą Grūto parke, paaiškindamas, kad jau sovietmečiu jam buvo už jas dosniai atlyginta. Kad K. Bogdano kūriniai patikdavo žmonėms, liudija ir jam suteikti Jonavos bei Biržų garbės piliečio vardai. Skulptorius yra parašęs daug straipsnių, rašė eilėraščius, turėjo puikų humoro jausmą. **GK**

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĒLIAI

(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų "cashable"	1.30%
1 metų	1.50%
2 metų	1.75%
3 metų	2.00%
4 metų	2.20%
5 metų	2.50%

GIC INDĒLIAI

(Taikomas pelno padalinimas)

1 metų "cashable"	1.25%
1 metų	1.25%
2 metų	1.60%
3 metų	1.85%
4 metų	2.00%
5 metų	2.30%

RRSP, RRIF Pensijų fondai
TFSA Neapmokestinama
Taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	2.00%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.60%
1 metų	1.75%
2 metų	2.00%
3 metų	2.25%
4 metų	2.40%
5 metų	2.75%

MŪSŲ ADRESAS

3 Resurrection Road
Toronto, Ontario M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Fax 416-532-4816

Darbo laikas:

Pirm, antr, treč. 9:00 - 3:30
Ketvirt, penkt. 9:00 - 8:00
Šeštadieniai 9:00 - 1:00
Sekmadieniai 8:30 - 12:45

ANAPILYJE

Tel. 905-566-0006
Fax 905-566-1554

Darbo laikas:

Antradieniai 9:00 - 3:30
Ketvirtadieniai 12:00 - 7:00
Sekmadieniai 9:00 - 12:30

DĒMESIO!

Nuo rugsėjo 10 d.

GRĮŽTAME PRIE
ĮPRASTŲ DARBO
VALANDŲ
ŠEŠTADIENIAIS

LEDAS REFRIGERATION AIR CONDITIONING & HEATING PRIEŠSEZONINIS ORO ŠILDYMO SISTEMŲ

PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-825-3328

ORTODONTĒ

Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos 'PARAMOS')
Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885

www.RoyalYorkOrtho.com
Kviečiame mažus ir didelius!

MORATORIUMAS

Kad jau pavasaris nebe-
grįžtamai išvartytas ne tik iš
kiemo, bet ir iš miesto, negin-
čyjamai patvirtino trys namo
senolės, susėdusios ant prie-
angio suoliuko.

– Vėl likom, vėl likom! –
džiaugiasi senolytės...

– Taip, o kažkas kankinasi
nuo radiacijos ir miršta, – liūd-
nai apibendrina storulė, – bet
ir nesiseka tai Japonijai: tai
Hirosima, tai Fukušima, jau
apie žemės drebėjimą ir cuna-
muis nekalbant...

– O mes ką, po Černoby-
lio laimesni? – pasipiktino
žiloji, – ar užmiršai kaip Ancė
kankinasi tuo "polivalentiniu
sindromu?" O ir jai mirus še-
imoje ne ką geriau – abu vai-
kaičiai kažkokie persisukę ir
nelaimingi kaip šešėliai slan-
kioja, kai visi vaikai dūksta ir
šėlsta...

– Jei po teisybei, tai Lie-
tuva ir nuo Černobylio pirmo-
ji gavo 400-500 kartų didesnį
nei norma radiacinį smūgį, –
išsikiso buvusi buhalterė, – o
ir dabar neaišku, kokio tirštumo
"šleifa" už "uodegos" nučiu-
pome... Informacija – epizodi-
nė ir neoficiali. Leiskime, ką
reiškia žinia, kad prie Fukuši-
mos užfiksuotas 1,600 kartų
didesnis nei norma radioakty-
vumas, kai tuo tarpu per TV
kalbantis Japonijos imperato-
rius ir vyriausybės vadovas ra-
mina savo piliečius?

– Jau vien tas faktas, kad
iš kelių milijonų Tokijo pabė-
go gyventojai, – išsikiso žiloji,
– rodo tikrąją padėtį! Japonai
gerai žino Hirošimos pasek-
mes, todėl nesileidžia valdžios
mulkinami...

– Na, tau visur blogai ir
blogai, – švelnino padėtį stor-
ulė, – o juk ir numatė žemės
drebėjimą su cunamiu, ir pa-
siruso savo piliečius apsau-
goti, ir 10 kartų mažesnius gy-
ventojų nuostolius turi Japo-
nija nei prieš kelerius metus
nukentėjusi Indonezija...

– Palauk, nuo visų spindu-
linių ligų, visų polivalentinių
ir sindromų per kelis dešimt-
mečius ar kartais Japonija ne-
pasivys savo kaimynų? – su-
abejojo žiloji, – manau, kad ir
pralens!

– Taip, ir to priežastis vėl-
gi bus neteisingas politinis
sprendimas, – apibendrina
buhalterė, – būtų griežtai pa-
gal technines sąlygas uždare-
tą Fukušimos atominę elekt-
rinę, šiandien tokios radiaci-
jos nebūtų gavusi nei Japoni-
ja, nei visas pasaulis.

– Va, va, va – nusistvėrė
minties žiloji – dėl naudos su-
sikūpino ir neuždarė! Kažkas
pelną į kišenę įsidėjo, o visas
pasaulis atsirs, atkentės ir
Anapilin nukeliaus, palikęs

našlaičius!

– Kad be Fukušimos dar
trys reaktoriai ugnimi alsuo-
ja... – papildė storulė.

– Taip, bet ne tokiu dide-
liu radiacijos intensyvumu, –
toliau putojo žiloji, – ir, atro-
do, anie 3 dar kažkaip valdo-
mi, o šis, Fukušimos senas kle-
daras visai į černobylinį pana-
šus – nevaldomas?

– Bet blogiausia, kad ne-
turime tikros informacijos
apie radiacijos lygius, sakyki-
me, Europoje ar Lietuvoje, –
vėl rikavo buhalterė, – nei
apie saugos priemonės tokio-
mis kraštutinėmis aplinkybė-
mis, nei apie savisaugą. Visi
užsiiminėja saviveikla, tai ger-
dami jodo tabletes be saiko ir
normos, tai lipnia juosta san-
darina langus...

– Kad buvusios sovietinės
respublikos be jokių žinių, dar
dar suprantama, – stebėjosi
storulė, – bet, kad ES jokių
nurodymų neskelbia, kai ši-
taip mėgsta jas dalinti dėl įvai-
rių nusiorientavusių, tai visai
nesuprantama!

– Ajo, gal užmiršai apie
TATENOS ir PSO susitarimą
neskelbti duomenų apie avari-
jų branduoliniuose objek-
tuose pasekmes? – sužibėjo
informatyvumu žiloji, – o kad
tuodvi organizacijos tai mo-
nopolistų ruporai, o šie nesu-
sinteresuoti neigiama reak-
cija...

– Bet gi čia grėsmė ir vi-
sam pasauliui, – pasibaisėjo
storulė, – tai ir jiems taip
pat!!! Negi neakivaizdu, kad
reikia skubiai skelbti morato-
riumą atominei energetikai ir
uždaryti visas veikiančias?!

– Na taip, bet kai kišenėje
bilijonai, – tikslino buhalterė,
– tai galvos taip susisuka, kad
negali blaiviai mąstyti... Žiū-
rėk, ir mūsų premjeras, fi-
zikas, puikiai žinantis Ignali-
nos tektonines zonas ir pasto-
viai vykstančius ten žemės
drebėjimus, tačiau vis tiek pla-
nuoja atominės jėgainės sta-
tybą ir vėl gi toje pačioje Igna-
linoje!

– Bet svarbiausia, kad
mums ir buvusios AE nereik-
kėjo, ji visaėjo Kaliningrado
raketinėms bazėms aprūpinti,
ir dabar esamų jėgainių galin-
gumų 3 kartus per daug, pri-
versti pigiai pardavinėti per-
teklinę, – svarstė buhalterė, –
ir ateity galėtume pereiti į al-
ternatyvinę bei nepriklausyti
nuo "Ivano vamzdžio"...

– Kas ta "alternatyvi"? –
pasidomėjo storulė.

– Tu ką, nežinai? – pasi-
piktino žiloji, tai hidro, vėjo,
termo ir netgi bangų energija!
O svarbiausia, kad ji neišse-
miama, kaip saulės šiluma! Ir
neteršia aplinkos dūmais ar

radiacija!

– Tai gal Japonija to neži-
nojo, kad prisistatė šitiek ato-
minių elektrinių? – stebėjosi
storulė.

– Prisistatė 6-uojų dešimt-
mečiu, kai "taikaus atomo"
aureolė buvo zenite visame
pasaulyje, – dėstė buhalterė,
– ir pigu, ir švaru, o kad atlie-
kų saugojimas tą pigumą atei-
ty pavėrs brangumu ir gyvy-
bėmis matuojamu brangumu,
tai tik dabartinė katastrofa
priklašamai parodė visam pa-
sauliui! Jei po Černobylio –
valstybės staigiai praregėjo,
pakeitė energetinę politiką iš
branduolinės į alternatyviąją,
tai po Fukušimos garantuotai
paskelbs AE moratoriumą!

– O kitas žingsnis bus –
visiškas AE uždarymas? – vil-
tingai sušnabzdėjo storulė.

– Lauk šuneli, kol nudvės
kumelė, – užvožė žiloji, – o
kaip gi milijonieriai dauginsis
Lietuvoje?

– Taip, nors mums elekt-
ros netrūksta, – patvirtino bu-
halterė, – bet visiems tik pel-
nas sapnuojasi... Bet kokia
kaina, ar mūsų vaikaitių skur-
džios ateities, išmokinėjant
palūkanas, ar mūsų visų svei-
katos ir gyvybės sąskaita, jei
įvyktų žemės drebėjimas Igna-
linos tektoninėje zonoje...

– Vien seime 20 milio-
nierių! – konstatavo buhalte-
rė. Manau, kad Lietuvos
"branduolines" ambicijas su-
tramdys Europos sąjunga, įve-
dusi privalomą katastrofos
Fukušimoje laikui moratoriu-
mą, o vėliau ir visai uždrau-
dusi atominę energetiką, ne-
priklausomai nuo tektonikos...

– Va, tada ir Lietuvoje ne-
bestatys mūsų prapulties, ir
Lenkija nebestatys mūsų pa-
sienyje atominės, bet ką daryti
su Lukašenka ir Kaliningra-
du? – spėliojo storulė.

– Fukušimos radiacinis
šleifas apjuosė visą planetą, –
vėl išsikiso žiloji, – tai turėtų
tarptautiniu mastu spręstis mo-
ratoriumo atominėms elektri-
nėms klausimas. O tada ne tik
Kubiliui, bet ir Rusijai, ir Gu-
dijai statybos bus uždraustos!

– Nemanau, – suabejojo
buhalterė, – juk aną vasarą
Pamaskvė degė, ar valdžia gel-
bėjo savo žmones? Ne. Tai ko
Rusijai rūpintis svetimų val-
stybių piliečių gyvybės ar svei-
katos saugumu? O Lukašen-
ka jam pritars. Jau vien po Pa-
maskvės gaisrų Rusija galėjo
susiprasti ir pasirašyti Kyoto
sutartį, bet nepasirašė. Nėra
ko tikėtis ir dėl atominės mo-
ratoriumo Rusijos prisidė-
jimo...

Bronė Augūnienė,
Vilnius

Tautinė ideologija – tautos skydas

Atkelta iš 1-mo psl.

Toks gyvenimo ir jo prasmės imperatyvas buvo priimtinas ir pačiam Vytautui Kubiliui. Kai atgavus Tautos ir jos valstybės nepriklausomybę dauguma rašytojų ir poetų chorą giedojo “apie tuštymėjus jų sielose”, “gyvenimo prasmės praradimą”, metėsi į postmodernistinės bjaurasties purvą, šmeižė ir niekino savo Tautą ir savo Valstybę bei šviesiausius Tautos žmones, Vytautas Kubilius naujausioje literatūroje ieškojo tautinės literatūros apraiškų, jos šviesos ir gėrio, teikiančių viltį, bėgo nuo eilėkelių “kukliai bečirpiančių eilėraščių smuikelį” ir rašytojų, “plaukiojančių nedidelės apimties romano ar pasakymo baseine”, “nedrįstančių pulti į didelius verdančius vandenius”, strykčiojančių kapitalizmo kelyje”, nustojusių būti savo Tautos vedliais jos nelengvame jaunos valstybės atkūrimo kelyje. Objektiviai jis suprato, kad dabartinėje lietuvių literatūroje “originalios kūrybos kelias... eina per pačių garsiausių (pasaulyje – O.V.) kūrinių tankmę – sunku prasimušti šitoje didžiųjų veidrodžių karalystėje iki savęs paties, iki vienintelio esmingumo, kylančio iš būties gelmenų... Mažos tautos kultūrai, atsilapojusiai visiems pasaulio vėjams, be abejo, gresia imitacijos pavojus – skubotas trupinių nuo svetimo stalo graibstymas” (Vytautas Kubilius. Tautinė kultūra globalizacijos amžiuje. – K., 2003. – P. 89). Todėl Tautos patriotui liko įdomi tik “vienšėdžių Lietuvoje” tebegyve-

nančios ketvirtojo dešimtmečio poetų ir prozininkų karta (Justinas Marcinkevičius, J. Aputis, H. Čigriejus, M. Martinaitis). Iš jų kūrybos kilo “sakralizuotas žemės jausmas, sielvartinga prarastų namų nostalgija, lietuviybės patvarumo ir amžinumo mitai” (V. Kubilius. Ten pat, p. 91).

Įdomi jam buvo ir Nepriklausomybės metais atsivėrusi partizanų, politinių kalinių ir tremtinių literatūra – okupuotos ir besipriešinančios Lietuvos balsas, buvęs užspausstas geležiniu padu okupacijos prispaustoje kultūroje. Ta literatūra skaudžiai draskė širdį žmonių šurpiaus atsiminimais (garnizono vadas šokinėja ant jaunų Lietuvos vyrų partizanų lavonų; sribai “vilko sielomis” šaudo šventųjų paveikslus ūkininko sodyboje, net kaimo šunys išmoko vienaip aploti partizanus, kitaip – sribus). Tai A. Bernoto *Pro dūmus: deimantais nusėtas*, Nijolės Gaškaitės-Zemaitienės *Užverstų šulinių vanduo*, E. Ignatavičiaus *Marso pilnatis*; R. Kalyčio *Karklų žydėjimas*. Juose pasakojamos tikros lietuvių gyvenimo pokaryje istorijos: tremčių, sribų siautėjimo, prievartinės kaimo kolektyvizacijos kronikos, apnuoginusios okupacijos siaubą.

Toje literatūroje nėra neapykantos ir keršto troškimo, joje tik negęstanti viltis, kad lietuvių Tautos dvasia anksčiau ar vėliau atsikvošės, “jei globalizacijos malūne Tauta pajėgs išlikti savimi ir nenusigręš nuo tautinės kultūros” (V. Kubilius. Ten pat, p. 95). Tai literatūrai kritikas labiausiai ir simpatizuoja – nes “Pa-

sipriešinimas okupacijai visada buvo šventa žmogaus teisė ir didinga pareiga, Tautos – būtinoji gintis” (Vytautas Kubilius Tautinė ideologija – būtinoji gintis // Lietuvos Aidas. – 1994, geg. 10, p. 5).

Prof. Vytauto Kubiliaus nuomone, “Valdžia yra teisėta tik per Tautos valią. Tautinė savimonė, kartą nubudusi ir įsitvirtinusi kultūroje, neišvengiamai siekia savarankiškos valstybės sukūrimo. Ir šito siekimo negali užgniaužti net pati žiauriausia diktatūra. Slopinamas tautinis jausmas telkia savyje milžiniškos jėgos sprogtamąjį užtaisą. Sovietų Sąjungą pribaižė ne socialiniai neramumai, visiškai realūs dėl žemo pragyvenimo lygio, o dainuojančios tautinės revoliucijos. Socialinis ir dvasinis vakuumas, kurį paliko komunizmas negali būti nugaltas be tautiško atramos. Tautinės idėjos yra būtinas pagrindas vykstančioms politinėms ir ūkinėms reformoms, taip pat naujos pilietinės sąmonės formavimui. Be tautinio principo, ar net jį atmetant (kas vyksta Nepriklausomoje Lietuvoje jau visas dvidešimtmetis – O.V.), Rytų Europoje neįmanoma sukurti jokios funkcionalios ir patvarios tvarkos” (V. Kubilius. Ten pat).

Mokslininkui, mąstytojui, literatūrologui prof. Vytautui Kubiliui tai buvo elementari ir aiški tiesa, kad tik Tautos idėja visoms naujai atgimtančioms valstybėms yra jų skydas, būtinas jų išlikimui. Tik kodėl tą tiesą ignoruoja mūsų politikai ir kairėje, ir dešinėje?

Visa išeivijos lietuviška spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir “Tėviškės žiburiams”. Kas galite, paremkite juos auka ar rėmėjo prenumerata, testamentiniu palikimu.

Jeji norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Taupykite Paramoje

Need portfolio advice or a second opinion on your investments? Paying commissions or high fees? Talk to **Al Saplys**, our Director, **Wealth Management**, 416-419-7047

TAUPOMOJI ŠĄSKAITA

“TFSA” (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)	
Kasdieninių kintamųjų palūkanų	2.00%
1 metų	1.75%
2 metų	2.00%
3 metų	2.25%
4 metų	2.40%
5 metų	2.75%

KASDIENINIŲ PALŪKANŲ TAUPOMOJI ŠĄSKAITA 1.50%

“PLANAS 24” Kasdieninių palūkanų čekių / taupomoji	
Balansas: \$0 – \$4,999.99	0.025%
\$5,000.00 – \$9,999.99	0.100%
\$10,000.00 – \$24,999.99	0.150%
\$25,000.00 – \$59,999.99	0.250%
Virš \$60,000.00	0.500%

PLANAS 24

Aukštesni nuosimčiai ir nemokami čekių patarnavimai

JAV DOLERIŲ KASDIENINIŲ PALŪKANŲ 0.30%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	3.25%
Uždarytas, kintamųjų palūkanų	2.80%
1 metų	3.10%
2 metų	3.25%
3 metų	3.40%
4 metų	3.60%
5 metų	3.80%

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 3.75% ir aukščiau

ASMENINĖS PASKOLOS 5.50% ir aukščiau

ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS 7.0% ir aukščiau

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA
Palankūs nuosimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

AKTYVAI per \$200,000,000

INVESTICINĖ ŠĄSKAITA

“GIC” INDELIJAI (Pelno padalinimas netaikomas)	
1 metų	1.50%
2 metų	1.75%
3 metų	2.00%
4 metų	2.20%
5 metų	2.50%
1 metų iškeičiamas	1.40%

“GIC” INDELIJAI (Taikomas pelno padalinimas)	
1 metų	1.25%
2 metų	1.60%
3 metų	1.85%
4 metų	2.00%
5 metų	2.30%
1 metų iškeičiamas	1.30%
1 metų JAV dolerių	0.50%

TERMINUOTI INDELIJAI

30–89 dienų	0.50%
90–179 dienų	1.00%
180–269 dienų	1.00%
270–364 dienų	1.00%
1 metų	1.00%
2 metų	1.35%
3 metų	1.60%
4 metų	1.75%
5 metų	2.10%

Iškeičiami prieš terminą mažesniais nuosimčiais

PENSIJŲ FONDAI

Kasdieninių kintamųjų palūkanų	
1 metų	1.75%
2 metų	2.00%
3 metų	2.25%
4 metų	2.40%
5 metų	2.75%

Visi pateikti nuosimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

PARAMA

www.parama.ca

Jūsų paslaugoms atidaryta antra – nauja stomatologinė klinika

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271-7171
1252 Hurontario St.
Mississauga, ON L5G 3H3
www.watersidedental.ca

(905) 785-3900
104-3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, ON L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

SPORTAS

1939 metų Europos krepšinio čempionai

1939 metų Europos čempionato nugalėtojai – krepšininkai Leonas Baltrūnas, Zenonas Puzinauskas, Feliksas Kriaučiūnas (komandos kapitonas), Pranas Talzūnas, Artūras Andrulis, Juozas Žukas, Eugenijus Nikolskis, Pranas Mažeika, Stasys Šačkus, Leopoldas Kepalas, Česlovas Daukša ir Leonas Petrauskas
Ntr. iš leidinio *Tremtinys*

Vienminčių sąskrydis

Vasarai baigiantis Panevėžio miesto ir rajono TS-LKD skyrių vadovai Vitas Matuzas bei Algirdas Budrys savo narius sukviė į šalia Panevėžio esantį Stetiškių aerodromą. Renginys prasidėjo Mišiomis Kristaus Karaliaus katedroje. Per sąskrydžio atidarymą visus pasveikino skyrių pirmininkai V. Matuzas ir A. Budrys, parlamentarai Petras Luomanas, Julius Dautartas, Antanas Matulas, renginio viešnia krašto apsaugos ministerė Rasa Juknevičienė. Renginio dalyviams Dievo palaimos palinkėjo neseniai šimtmetį atšventęs seniausias Lietuvos kunigas Petras Kuzmickas.

Sąskrydžio dalyviai susidomėję klausėsi savo kolegos, ultratriatlonininko Vidmanto Urbono pasakojimo apie šią

vasarą vykusį pergalingą sportininko ir politiko plaukimą per Baikalo ežerą. V. Urbonas pažymėjo, kad kelerius metus trukianti veikla "Vanduo – tai gyvybė" skirta ne rekordų siekimui. Plaukimu per didžiausius pasaulio gėlavandenių ežerus siekiama atkreipti dėmesį į gėlo vandens problemą. "Ji vis aktualesnė. Turime ne žodžiais ją spręsti, jei galvojame ne tik apie save, bet ir apie ateities kartas", – sakė V. Urbonas. Jis pasidalijo išpūdziais iš paskutiniojo savo žygio – plaukimo per Baikalą, kuris buvo skirtas Lietuvos tremčių 70-mečiui atminti. Baikalo ežero dugne sportininkas paliko simbolinę gintaro ašarą – amžiaus atminties ir pagarbos negrižusiems iš tremčių ženklą.

Ne mažesnio susidomėjimo

mo sulaukė ir Panevėžio miesto skyriaus narys, garsusis aviakonstruktorius Vladas Kėsgaila. Jis sąskrydžio dalyviams pristatė naująjį savo kurtą lėktuvą, kurio konstravimui atidavė bene du dešimtmečius. Jo nuomone, naujasis kūrinys tikrai atras savo vietą aviacijos pasaulyje, nes kuriant lėktuvą apgalvota kiekviena smulkmena, atsižvelgta į aviacijos tendencijas ir pilotų pastabas bei pasiūlymus. Lėktu-

vu bene labiausiai džiaugėsi jaunieji sąskrydžio dalyviai, nes V. Kėsgaila juos pakvietė išbandyti naująjį kūrinį ir pamatyti Panevėžį iš paukščio skrydžio. Sąskrydžio dalyviai su malonumu klausėsi Aktorių trio koncerto, o vėliau ir patys uždainavo. Tradiciškai aktyviausias dainininkas ir muzikantas, savo puikia nuotaika užkrėtęs visus, buvo Vitalijus Statkevičius.

Rasa Šošiė

ŠYPSENOS

Paskutinis žodis

– Žinai, Jurgeli, mano žmona vis nori tarti paskutinį žodį!

– Tai tu džiaukis. Mano žmona nori iš manęs – paskutinio dolerio.

*

Važiuoja jaunas kunigėlis ir peršoka greičio ribą. Policininkas sustabdo jį ir pašaipiai klausia – "Ar į pragarą skubi?"

– Ne, atsako – pragaro jau nėra, smalą išpylė ant kelių ir velnius pakelėse pastatė.

*

Mainosi laikai – kadaise žmonės meldėsi kasdien, o maudėsi kartą per savaitę. – O dabar?..

Parengė Stasys Prakapas

Klausimas

Labai norėjome sugrįžti,

Labai, labai... Labai...

O nežinojom, kad paklysti Smagu, kur auga pinigai...

Sukūrėm kopiją tėvynės – Kompromisą visiems visų – Banknotai klausimą ištrinė, Kas iš tikrųjų aš esu?..

Vaikai priprato "coca-cola" Kaip pieną mauti be tvarkos... O aš – tai vis gilyn į skolą Iš įpratimo dėl mados...

Tai taip ir lekia pilkos dienos Anapilin, kur, sako, nieko nereikės... Belieka klausimas tik vienas, Ar akcijos įgytos ten didės?..

Vincas Mažupis, Toronto, ON

Aplink pasaulį – pėsčiomis per 11 metų

Šį rudenį iš kelionės aplink pasaulį į Kanadą sugrįžo Montrealio gyventojas Jean Beliveau. Prieš 11 metų 45 metų verslininkas, sužlugus verslui, tikėdamasis įveikti viduramžio vidinę krizę, išvyko į kelionę aplink pasaulį... pėsčiomis. Išvyko be adreso ir be tikslo, piniginiėje turėdamas \$4,000 ir visiškos nepriklausomybės jausmą. Per 11 savitikslių pilgrimage metų teko patirti daug: nakvynę po atviru dangumi ar po suolu, netgi kalėjime ar po medžiu, o dažniausiai gerų ir svetingų, nebūtinai turtingų žmonių na-

muose, alkį, ligas. Per 11 metų jis nuėjo 75,000 kilometrų, aplankė 64 valstybes. Iš pradžių Jean Beliveau keliavo gėnamas smalsumo, vėliau, paraginus draugei, jis keliavo su UNISEF reklama, skelbdamas gyvenimą be prievartos ir taikų sambūvį tarp žmonių.

Sugrįžusį į namus šiuolaikinį Odisėją sutiko ir šiuolaikinė Penelopė – jo draugė. Tik ji ir du Jean Beliveau vaikai palaikė nuolatinį ryšį su keliautoju. Draugė rėmė pinigais ir kartą per metus, paprastai per Kalėdas, skrisdavo susitikti ten, kur būdavo nu-

keliavęs jos draugas. Keliautojas ir jo rėmėja ketina papa-

sakoti 11-kos metų kelionės išpūdzius knygoje. SK

Po 11 metų trukusios kelionės aplink pasaulį į Kanadą sugrįžusį montrealietį Jean Beliveau sveikina Ontario provincijos gyventojai

Taupumo mokykla

Dėk grūdą prie grūdo ir supils aruodą – taip moko lietuvių liaudies išmintis. Taipiais negimstama, šią žmogaus savybę dažniausiai stengiasi įdiegti tėvai. O dabar prie jų prisijungia ir švietimo bei finansinės Lietuvos įstaigos.

Lietuvos mokyklose prasidėjo finansinio raštingumo olimpiados pirmasis ratas. Iki spalio 23 d. visų Lietuvos mokyklų 1-8 klasių turėjo galimybę užsiregistruoti dalyvių

saraše ir atlikti pirmąją užduotį – parodyti žinias apie pinigų taupymą.

Pirmoji finansinio raštingumo olimpiada vyks trimis ratais dviejose amžiaus grupėse, o į baigmę pateks daugiausia Olimpiados svetainės lankytojų ir Komisijos prita-

rimo sulaukusios komandos. Kiekvienos amžiaus grupės komanda-nugalėtoja laimės po 3000 litų klasės svajonės įgyvendinimui.

Olimpiados dalyvių darbus vertins rimta komisija – Finansinio savarankiškumo mokyklos direktorius Ž. Jančoras, Socialinės komunikacijos instituto direktorė prof. dr. G. Kvieskienė, Danske banko socialinės veiklos ir edukacinių projektų vadovė G. Stankutė, Lietuvos švietimo ir mokslo ministeris G. Steponavičius, Lietuvos finansų ministerė I. Šimonytė ir Lietuvos banko valdybos pirmininkas Vitas Vasiliauskas. “Skatiname Olimpiados dalyvius, atliekant užduotį, tartis su tėvais, mokytojais. Svarbu, kad jie ne tik galėtų išradinimai ją atlikti, bet ir dar kartą apmąstyti, kodėl ir kaip galima taupyti pinigus”, – sako Gerimanta Stankutė, Danske banko Socialinės veiklos, edukacinių projektų vadovė.

Finansinio raštingumo olimpiadą organizuoja Danske bankas kartu su Finansinio savarankiškumo mokykla. Olimpiados partneriai – Lietuvos bankas, Lietuvos respublikos Finansų ministerija bei Lietuvos respublikos Švietimo ir mokslo ministerija.

Inf. iš *Bernardinai.lt*

JAUNIMO ŽODIS

TORONTO MAIRONIO LIETUVIŲ MOKYKLA

Svečiai iš Lietuvos

Rugsėjo 22-25 d. Toronto Prisikėlimo parapijoje lankėsi svečiai iš Lietuvos. Tai žmonės, aktyviai dirbantys pranciškonų parapijose Lietuvoje ir telkiantys jaunimą pasaulietinei pranciškonijai veiklai.

Kun. Algirdas Malakauskis, OFM – Lietuvos pranciškonijos jaunimo brolijos dvasinis asistentas, Vilniaus Šv. Pranciškaus ir Šv. Bernardino vienuolyno gvardijonas.

konų ordino.

Agnė ir Mantas Širmuliai – Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino Vilniaus Šv. Pranciškaus ir Šv. Bernardino brolijos nariai.

Virginija Mickutė – Lietuvos pranciškonijos jaunimo brolijos vadovė. Baigė religijos mokslų bakalauro ir magistro studijas. Dirba Kretingos Pranciškonijos jaunimo tarnyboje. Nuo 2007 m. prisijungė prie Lietuvos pasauliečių pranciš-

Svečiai susitiko su Toronto lietuvių jaunimu, lankėsi Toronto Maironio lietuvių šeštadieninėje mokykloje. Sekmadienį dalyvavo Mišiose Prisikėlimo šventovėje, kartu giedodami su jaunimo grupe; vėliau Virginija Mickutė ir A. ir M. Širmuliai papasakojo apie pranciškonijos jaunimo veiklą. **Inf.**

Maironio mokyklos mokiniai sveikina svečius iš Lietuvos š.m. rugsėjo 24 d.

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĒKTUVU arba LAIVU

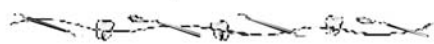
905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

► visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės

► konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms

► dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., P.O. Box 325, Oakville, ON L6J 5A2

Ko kas nežino...

• Ar moteris gali ilgai išlaikyti paslaptį?

Kol ko nors nesusitinka.

• Kuo skiriasi gyvenimo dramos nuo teatrų dramų? Gyvenimo dramos vyksta be repetacijų.

• Kodėl pilantysis į stikliuką pirmiausia sau truputį įsipila?

Bijo, kad jam gali nelikti.

• Ar tikrai, kad moteris ilgiau gyvena negu vyrai?

Žinoma, nes dažytas daiktas visuomet geriau išsilaiko.

• Kuo galima originaliau nustebinti šeiminius, kai eini į svečius?

Nueikite be butelio.

• Kokia moteris visada gali pasakyti, kur yra jos vyras?

Našlė.

• Kas įvyksta, kai vanduo pavirsta lelais?

Pakyla jo kaina.

• Ką reikia pirmiausia da-

ryti, norint žmogų išmokyti plaukti?

Įstumti į vandenį.

• Kai žmogus išmoksta kalbėti, ko jis dar turi mokytis Tylėti.

• Ar Adomas mylėjo Ievą?

Žinoma, juk kitų moterų nebuvo.

• Ar gali be pertraukos lyti dvi dienas?

Negali, nes tarp jų yra naktis.

L. Stankevičius, Montreal, QC

PADĖKA

AŲA

IRENA NACEVIČIENĖ

1930.V.19 – 2011.VI.30

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. Vytui Staškevičiui už aukotas Mišias ir prelatui Jonui Staškevičiui už maldas Šv. Jono lietuvių kapinėse. Esame dėkingi karsto nešėjams, Mišių patarnautojams ir vargonininkei. Dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems už dalyvavimą laidotuvių namuose ir Mišiose, už užprašytas Mišias, už išreikštas užuojautas, ir atsiuntusiems gražių gėlių. Ačiū už aukas Labdarai ir Tėviškės žiburiams.

Ačiū J. Gurklienei, Teresei ir padėjėjoms už paruoštus skanius pietus, ponioms už suneštus pyragus. Ačiū Valei Baliūnienei ir Birutei Kazlauskaitei už aukų rinkimą.

Su nuoširdžia pagarba –

Margarita ir Edvardas su šeimomis

Atsisveikinimas

Pažiūrėk, brangioji, gėsta saulė.
Maudos žemė paskutiniuos spinduliuos.
Sakėm, eisim mes abudu per pasaulį,
Nepaklyst žadėjom vieškelius plačius.

Tyliai teka upė mums po kojų,
Kyla baltas rūkas iš brastos,
Aš su žengiančia naktim kartoju:
Kas man mylimą, tave, atstos?

Aš einu, brangioji. Šaukia žemė
protėvių šaunių laisvais balsais.
Jau nekartą tėviškės saulutė temo –
Jai sūnūs niekad užgest neleis.

Ir kovoj aš jausiu tavo narsią širdį
Tokią didelę savo širdy...
Ar girdi, kaip dobiluos žiogeliai zirzia?
Paklausk: jau dunda žemė. Ar girdi?

Bokšte laikrodinis vis tiks, tiks...
Taip arti dangaus, ir aš, ir tu,
Nežinau, ar šitoj vietoj susitiksim,
Ar žibintą laisvės degsime kartu.

Jei iš tremtinio kelionių grįšiu,
Nepalūžęs meilė, nei kovoj,
Tau ugninėm raidėm išrašysiu
Laisvės dieną, ir laisvoj jau Lietuvoj.

Pažiūrėk – matai? Rytai jau bunda.
Danguje užgeso žiburiai.
Aš jaučiu po mano kojom žemė dunda.
Aš žinau, kad žygiui ruošiasi būriai.

Tad sudiev, brangioji. Šaukia žemė
protėvių šaunių laisvais balsais.
Jau nekartą tėviškės saulutė temo
Jai sūnūs niekad užgest neleis.

**PETRONELĖ STOČKUTĖ-
ABROMAITIENĖ,**
27 metų amžiaus

Eilėraštis rašytas tremtyje, Vokietijoje,
1945 metais. Atsiuntė E. Čepienė neseniai
Toronte mirusios autorės atminimui.

Steve Jobs netektis

Steve Jobs, elektroninių informacijos technologijų kūrėjas

Ne tik elektroninių ryšių specialistai, bet ir vartotojai visame pasaulyje atsisveikino su Steve Jobs, 56, kuris mirė po sunkios ligos. Steve Jobs – žymiausias pasaulyje informacijos sklaidos elektroninės technologijos kūrėjas, vienas iš Apple IT verslovės steigėjų ir vadovų. Neeilinio likimo ir talento asmenybė tapo Apple ir apskritai elektroninių ryšių galimybių simboliu. Jo vardas siejamas su asmeninių kompiuterių (PC) atsiradimu, su mažaisiais elektroninių ryšių prietaisais iPod, iPhone, iPad, kurie pakeitė pasaulio visuomenės asmeninių ir viešųjų ryšių tinklą, turėjo įtakos visoms spaudos įstaigoms ir naujienų agentūroms. Steve Jobs pripažįstamas kaip pastarojo šimtmečio talentingiausias verslo organizatorius, viešųjų ryšių atstovas bei elektroninių ryšių galimybių toliaregis. Rugsėjo 24 dieną Steve Jobs, pasitraukdamas iš Apple verslovės vadovo pareigų, jas perdavė savo bendradarbiui ir bendraminčiui Tim Cook.

Inf.

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamė lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

ROCK OF EUROPE INC.

GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RĄŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 Six Point Road
(į pietus nuo Bloor, netoli Islington)
Toronto, ON M8Z 2X3

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON, M9A 5G1
Tel. 416-889-5531

Fondas
Foundation
www.klfondas.org
klfondas@on.aibn.com

Jūsų sutelktas pagrindinis kapitalas Fonde per 49 metus
Kanados lietuvių organizacijoms davė 2.77 mln. dol.,
pagalbai Lietuvoje 0.69 mln. dol. bei studentų stipendijoms
Kanadoje ir Lietuvoje 0.44 mln. dol.

Tapkime Kanados lietuvių fondo nariais!
Remkime lietuviybės veiklą ir išlaikymą!
Prisiminkime savo Fondą gyvybės draudimuose
bei savo testamentuose.

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p.
Įnašams išrašome pakvitavimus sumažinimui pajamų mokesčiams.

LABDAROS
FONDO ŽINIOS

• Spalio 11 d. įvyko "Aukštinio pokylio" komiteto posėdis. Besiruošiant atšvęsti Slaugos namų dešimtmetį, 2012 m. birželio 2 d. kviečiame visus paremti pastangas telkti lėšų parūpinant kiekvienam gyventojui naują elektrinę lovą bei kitus reikmenis. Pokylio metu įvyks tylosios varžytinės. Prašome susisiekti su Mary Anne Kušlikiene (416-234-0500), jeigu galite paaukoti laimikių. Taip pat raginame dalyvauti pokylyje, tapti mecenatais arba jungtis į aukų sąrašą. Kitas posėdis bus lapkričio 8 d.

• Labdaros fondo valdybos posėdis įvyks spalio 18 d., 7 v.v., Slaugos namuose. GP

IŠ LIETUVOS
SPAUDOS

• Kuršėnuose atidarytas Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims. Jį jau lanko penkiolika neįgaliųjų. Centro įrengimas kainavo pusantro milijono litų.

• Užsienio lietuvių klausimai be atsakymų: kodėl troleibusai Kaune stotelėse sustoja ne taip, kaip visame pasaulyje – prie pat šaligatvio krašto, o maždaug metrą nuo jo? Kodėl niekas neišnaikina praktikos turguje, sureguliuoti svarstyklės taip, kad jos nerodytų svorio pardavėjo naudai? Kodėl Lietuva tapo kone nuolankiausių pasaulyje žmonių šalimi, kurioje nekovoja su akivaizdžia neteisybe? Tai paskelbė *Kauno diena*, gavusi šiuos klausimus.

• Dzūkijos valstybinis parkas – Dainavos giria ir Čepkelių gamtos rezervatas priimtas į išskirtinių Europos parkų organizaciją PAN. Ją, siekdamas išsaugoti vertingiausias Europos kraštovaizdžio vietas, subūrė Pasaulio gamtos fondas (WWF). PAN organizacijai priklauso 12 parkų, užimančių ne mažesnę kaip 10,000 ha plotą, kuriame labai atidžiai derinami gamtos augos, turizmo ir vietinių gyventojų ūkinė veikla. Šiai grupei priklauso Estijos, Suomijos, Italijos, Švedijos, Bulgarijos ir kitų valstybių įdomiausi parkai, atitinkantys šiuos reikalavimus. Inf.

Norintieji pasiskaityti apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką ir kitą pagrindžio spaudos veiklą sovietinės priespaudos metu gali daug žinių rasti ryšiatinklyje atsidarę tinklalapį www.lkbkronika.lt.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 58 8-2808 x 26 dienos metu.

Stiprėjimo linkme

Atsinaujanti JAV Lietuvių bendruomenė remia strateginius Lietuvos siekius

JAV LB XIX Tarybos trečiosios sesijos dalyviai

Lietuvos ambasadorius JAV Žygmantas Pavilionis kartu su Lietuvos generaliniu konsulu Niujorke Valdemaru Sarapinu spalio 7-9 d.d. New Jersey valstijos Elisabeth mieste dalyvavo JAV Lietuvių bendruomenės (JAV LB) XIX Tarybos trečiojoje sesijoje, kurioje vienas iš svarbiausių tikslų buvo apmąstyti strategines JAV LB gaires ir numatyti naują organizacijos strateginio veikimo planą.

Ž. Pavilionis pasveikino JAV LB planus atsinaujinti, pritardamas sesijos dalyvių nuomonei, kad augantis naujų išveivų vaidmuo bendruomenėje, pavojus lietuvių išsaugojimui bei kintantys Lietuvos iššūkiai neišvengiamai skatina ieškoti naujų JAV LB veikos

būdų. “Be gausios lietuvių bendruomenės JAV nebūtų ir ypatingų Lietuvos santykių su JAV, todėl mūsų visų interesas yra skatinti įvairių Amerikos lietuvių kartų bendruomeniškumą, telkti juos bendrai veiklai, stiprinti Amerikos lietuvių organizacijas ir dirbti išvien dėl lietuvių išsaugojimo”, – sakė Ž. Pavilionis.

Kalbant apie užsienio politikos tikslus, ambasadorius pabrėžė būtinybę JAV bendruomenei susitelkti ties Lietuvos energetinio saugumo problemomis bei siekti, kad 2012 metų Čikagos NATO viršūnių susitikime būtų atspindėti Lietuvos interesai. Ambasadoriaus siūlymu, JAV LB XIX Tarybos trečioji sesija priėmė nutarimą, kuriuo JAV

Kalba ambasadorius Žygmantas Pavilionis

valdžia prašoma remti nuolatinę NATO oro erdvės apsaugos misiją Baltijos šalyse.

JAV LB atstovai taip pat pritarė Lietuvos siekiams užtikrinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę, atkreipdami dėmesį, kad planuojamos

jėginės Gudijoje ir Kaliningrade sumenkina Lietuvos energetinį saugumą ir gali sukelti ekologinius pavojus. JAV LB atstovai pasveikino LR vyriausybės sprendimą paskirti kultūros atašė JAV ir išreiškė viltį, kad jis prisidės prie Lietuvos įvaizdžio kūrimo JAV.

JAV LB taip pat išreiškė nuomonę, jog Lietuvos respublikos pilietybės išlaikymo klausimas turėtų būti sprendžiamas ne referendumu, bet tobulinant Pilietybės įstatymą arba keičiant kitą Konstitucijos straipsnį be referendumo. Be to, JAV LB atstovai nusprendė kreiptis į JAV Kongresą dėl rugpjūčio 23 d. kaip Juodojo kaspino dienos minėjimo JAV bei priėmė

kreipimąsi į Lietuvos vyriausybę dėl tinkamo finansavimo krašto gynybai užtikrinimo.

JAV Lietuvių bendruomenė yra didžiausia lietuvių išveivų bendruomenė pasaulyje. Savo veikloje ji remiasi 1949 metais Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto paskelbtais Lietuvių Chartos principais, raginančiais kiekvieną lietuvių ugdyti savo tautinę kultūrą, kalbą ir tradicijas ir “...išlaikytą lietuvių tautos gyvybę” perduoti ateities kartoms.

Rolandas Kačinskas,
Lietuvos ambasada

Neužmirškime spaudos

Rašant testamentą kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 62 metus sulaukę *Tėviškės žiburiai* – plačios apimties savaitraštis. Iškeliauja tautiečiai į anapus vienas po kito, o *Tėviškės žiburiai* lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas *Tėviškės žiburiams* bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai.

Adresas: *Tėviškės žiburiai*,
2185 Stavebank Rd.,
Mississauga, ON L5C 1T3,
Canada. El. paštas:
tevzib@rogers.com.

Indijos misionierius prašo siųsti jam reikmenis: rožinius, statulėles, rašiklius, pieštukus ir taip paremti jo misiją. Jo naujas adresas: Fr. Paul Cruz, P.O. Box-691571, Kottiyam – P.O. Kollam – 691 571, Kerala, India.

ROYAL LEPAGE

*Namą ar butą perkant,
parduodant Jums sąžiningai
patarnaus ir patars*

DAIVA DALINDA
B.A. broker

Įstaigos – 416-236-1871
Namų – 416-763-7297

Tinklapis: www.dalindateam.com

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES,
PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

Lietuvoje veikia katalikiški tinklalapiai:
www.lkbkronika.lt, www.partizanai.org ir www.maceina.lt. Inf.

**DABAR YRA GERA
PROGA PARDUOTI
namą/condo,
kai yra aukščiausios
kainos ir
GERIAUSIA PIRKTI,
kai ipotekos (morgičių)
nuošimčiai labai žemi.**

Prižadu gerą patarnavimą.

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A. broker
RE/MAX WEST REALTY tiesiog **416-879-4937**
ar į namus **416-231-4937**

**PERKATE?
PARDUODATE namą ar butą?
NORITE SUŽINOTI VERTĘ SAVO
NEKILNOJAMO TURTO?
Prašau skambinti man**

JURGIS KULIEŠIUS
*Maloniai ir sąžiningai
patarnausiu*

Tel. tiesiogiai: **416-568-1604**
D:(416) 236-6000 N:(416) 232-9546
www.sutton.com kuleza@sympatico.ca

Sutton
sutton group-
assurance realty inc.,
Brokerage
*INDEPENDENTLY OWNED AND OPERATED

Jerzy Kulesza, Sales Representative

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.
PACE LAW FIRM

- ◆ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ◆ imigracija į Kanadą
- ◆ testamentų sudarymas
- ◆ palikimų tvarkymas
- ◆ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ◆ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4
Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

